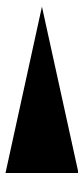

MIGUEL COLLAZO

CARTEA FANTASTICĂ A LUI OAJ

EDITURA TINERETULUI

MIGUEL COLLAZO

cartea fantastica a lui oaj

În românește de Irina Runcan
Desenul copertei de Henry Mavrodin

EDITURA TINERETULUI
1969

MIGUEL COLLAZO
El libro fantástico de Oaj
Ediciones Union Diseño de Villaverde, 1966

Xiomarei,
fiului meu Abel,
mamei mele.

Literatura ştiinţifico-fantastică cubaneză se află în plină dezvoltare, depăşind cu mult realizările din celelalte ţări ale Americii Latine. Printre cei care publică cărţi de acest gen se află scriitori de o valoare unanim recunoscută, ca poetul Oscar Hustado, dar şi o pleiadă de tineri talentaţi, printre care şi Miguel Collazo autorul cărţii de faţă. Născut la Havana, în 28 octombrie 1936. Miguel Collazo a urmat cursurile Şcolii de bele arte San Alejandro. A participat la diverse expoziţii colective, iar în 1956, expune pentru prima dată singur la Galeria Lex. După ce încearcă fără succes diverse ocupaţii, participarea la seminarul de dramaturgie al Teatrului naţional avea să determine o cotitură în viaţa sa. El scrie o serie de piese de teatru, dintre care «Căsătoria» este menţionată la Concursul naţional din 1963. După doi ani începe să scrie «Cartea fantastică a lui Oaj» al cărei succes îl impune în rândul scriitorilor acestui gen.

Oaj deschise grilajul din tavan, şi aerul din tuneluri pătrunse în odaia sa. Apoi se aşeză din nou şi continuă să scrie. Foile se îngrămădeau pe masă, lângă el, una peste alta. Grămada creştea mereu, în timp ce Oaj, cufundat în gânduri, crea atent personaje complicate.

Pe perete, în faţa mesei sale, atârna o frumoasă gravură veche, care înfăţişa un peisaj imaginar de pe Pământ, cu mări ca plumbul topit şi munţi de diamant. În partea de sus a desenului, aşezat pe un tron de foc, se vedea un pământean care arunca flăcări pe gură şi pe ochi.

visul lui ijly şi al lui juan

Într-o după-amiază, după ce plecă de la slujbă, şi când ajunse la o încrucişare de tuneluri, din suburbiile oraşului Telj, Ijly, saturnianul, intră grăbit într-un loc necunoscut. O creatură extrasaturniană, stând în picioare cu mâinile în şold, părea să-l aştepte la capătul unui drum ciudat, ce se deschidea sub un cer albastru, nespus de strălucitor. Creatura înainta şi se opri la o mică distanţă de el. I se adresă cu multă dezinvoltură:

— În sfârşit, iată un saturnian! Dar privindu-te bine, nu eşti întocmai cum te închipuiam. Credeam că saturnienii sunt mult mai viguroşi, albaştri şi metalici. Dar dumneata eşti înalt şi subţire, roşu şi transparent. Cu toate acestea, ştiu că eşti un saturnian. Trebuie să fii. Nu-i aşa? Cu siguranţă. Ei bine, să facem cunoştinţă. Numele meu este Juan. Al dumitale?

— Ijly

— Ijly? Frumos nume! Eşti bărbat sau femeie? Adică femelă sau mascul?

— Ijly este nume masculin.

— Spune-mi, Ijly, cum ai ajuns pe Pământ?

Saturnianul păli.

— Dar... acesta e Pământul? Planeta Pământ?

— Cum? Nu ştii? Călătoreşti aşa, fără ţintă? Mergi la întâmplare şi cobori pe prima planetă întâlnită în drum? De astă dată ai nimerit pe Pământ. Unde ai lăsat nava? Totdeauna am fost curios să văd o navă spaţială.

— Ce navă?

— Presupun că ai venit într-o astronavă. Sau poate vii pe jos de pe Saturn?

— Veneam pe jos...

Pământeanul izbucni în râs.

— Doamne! exclamă. Sunt un prost! Caut logica unui vis. E limpede, ai venit pe jos. Puteai să vii şi înotând. Totul este posibil.

Saturnianul îşi încruntă sprâncenele.

— Glumeşti? întrebă el. Despre ce-i vorba?

— Despre visul meu.

— Ce vis?

Pământeanul înaintă câţiva paşi.

— Dumneata eşti visul meu, îi spuse.

— Eu?

— Da.

Ijly era foarte serios.

— Unde mă aflu?

— Ţi-am spus. Pe Pământ. O planetă minunată datorită locuitorilor săi, o planetă fără viaţă şi inutilă fără ei. Dar nu te nelinişti, prietene Ijly, căci totul este vis. Visăm. Descreţeşte-ţi fruntea.

— Totul e foarte ciudat, spuse saturnianul. Şi, într-adevăr, pare un vis. Dar nu-mi amintesc să fi dormit vreo clipă. Mai curând aş spune chiar că-i un coşmar. Dumneata eşti probabil nebun. În ţara mea există o legendă despre nebuni. Se spune că după moarte îşi continuă viaţa pe altă planetă, unde întemeiază oraşe ale nebunilor. Şi acolo totul e foarte ciudat, ca la nebuni...

Pământeanul Juan privi distrat în jur.

— Această legendă, spuse el, se potriveşte foarte bine şi pentru planeta mea. Prietene Ijly, uneori, în ciuda nebuniei noastre, facem lucruri minunate, care n-ar exista, dacă am fi atât de înţelepţi ca voi. Dacă am suprima, de

exemplu, războiul.

Ijly rămase cu gura căscată.

— Războiul! Există într-adevăr?

Juan zâmbea.

— Mai mult sau mai puţin, prietene Ijly. Dar nu lua totul în serios. Şi nu uita că nu-i decât un vis.

Saturnianul îmbrăţişă dintr-o privire oraşul din jurul său ce se înălţa sub cerul strălucitor.

Apoi îl privi pe Juan şi se dădu câţiva paşi înapoi.

— Ascultă, îi spuse el, nu te uita aşa la mine, că începe să-mi fie teamă.

— Linişteşte-te, îi răspunse Juan. Nu face mutra asta, că n-o să ţi se întâmple nimic rău. Suntem prieteni, nu? Să mergem, şi linişteşte-te, deoarece în curând o să ne trezim, dumneata pe Saturn, iar eu probabil pe Pământ, şi totul se va termina. Poate că mâine dimineaţă nici n-ai să-ţi mai aminteşti de toate astea.

Ijly dădu cu încăpăţânare din cap.

— Nu. Ăsta nu e vis. Veneam pe jos prin tunelurile din Telj, şi dintr-o dată ai apărut dumneata, apoi au urmat toate celelalte.

— Nu ştiu, spuse Juan, dar visez. M-am culcat nu de mult şi visez. Visez un saturnian care se numeşte Ijly, asta-i tot. Şi dumneata visezi un pământean care se numeşte Juan. E simplu.

Urmă un moment de linişte.

Ijly privi o clipă acea lume ciudată şi spuse:

— Da, trebuie să fie vis.

— Este un vis.

— Ce altceva ar putea fi?

Tăcu, apoi îl întrebă:

— Spune-mi, cum ai ştiut că sunt saturnian?

Juan îşi căută ţigările şi aprinse una. Trase încet fumul în piept.

— Există scriitori pe Saturn?

— Da, răspunse Ijly. Dar spune-mi, de unde ştii?

— Mă interesează. Ce fel de literatură se scrie pe acolo?

Ijly ridică din umeri.

— De tot felul.

— Romane fantastice, de exemplu, se scriu?

— Şi romane fantastice.

— Dar poliţiste?

— Sunt mulţi scriitori. Ojd, Nisd, Oeoc...

— Spune-mi, Ijly, cunoşti scriitori care scriu literatură ştiinţifico-fantastică?

— Cunosc mii. Erl, Imn, Lel-b, Ouildz, Oaj, Afur, Kge, O, Zxien, Ailg, Wsee... Dar de ce nu răspunzi la întrebarea mea? Cum ai ştiut că sunt saturnian?

— Foarte simplu, Ijly. Pe Pământ sunt scriitori care scriu literatură ştiinţifico-fantastică. Eu sunt unul dintre ei...

— E, într-adevăr, o planetă de nebuni! spuse Ijly. Eu îţi pun o întrebare şi dumneata te încăpăţânezi să-mi vorbeşti despre ceva ce n-are nici o legătură cu întrebarea mea.

Juan aruncă o gură mare de fum.

— Se poate, îi răspunse. Sunt scriitor de literatură ştiinţifico-fantastică...

— Ştiam! Scrii despre fel de fel de probleme interplanetare.

— În ultima vreme, continuă Juan, m-am gândit destul de mult la cartea mea.

— Ce carte?

— Cartea despre saturnieni.

— Despre noi?

— Da. Şi m-am gândit atât de mult la ea, şi în aşa fel, încât era firesc să-l visez într-o noapte pe unul dintre voi. De aceea ştiu că eşti saturnian… Nu arăţi întocmai cum îmi închipuiam eu, totuşi ai înfăţişarea unui saturnian.

— Înţeleg, spuse Ijly, dar realitatea este că eu nu-s o plăsmuire a minţii tale. Exist, trăiesc în oraşul Telj, lucrez într-un muzeu, sunt căsătorit, soţia mea se numeşte Sizhama, am două fetiţe, Yiierna şi Riet…

Juan strivi ţigara cu piciorul şi dădu din umeri.

Îl privi pe saturnian drept în ochi şi-i spuse:

— Nu neg. Spun doar că e un vis. Visez un saturnian în carne şi oase. Dumneata mă visezi acum pe mine, în timp ce eu exist în realitate. Mă numesc Juan, trăiesc în acest oraş de treizeci de ani, m-am născut aici. Înţelegi, nu?

— E fantastic.

— Sunt de aceeaşi părere. E fantastic, dar aşa e. Aş vrea să te rog ceva, prietene Ijly. Să nu pierdem în mod stupid această minunată conjunctură onirică. Datorită ei ai avut posibilitatea să te afli pe Pământ, iar eu am ocazia să vorbesc cu un saturnian autentic. Ce importanţă mai are restul?

Ijly privi spre cer şi se sperie. Soarele se apropia de orizont şi i se păru nebănuit de mare.

Juan contempla oraşul.

Ijly se întoarse spre el.

— Priveşte, îi spuse Juan, acesta e oraşul meu. Acum e aproape un oraş-fantomă. Fii atent, pare nelocuit… Nu se aude nici un zgomot. Oricum, locuitorii lui trebuie să fie ca paralizaţi, prizonierii altei epoci. Cum ţi se pare oraşul meu?

Ijly privi înainte să-i răspundă.

Începu să sufle un vânt rece, care îi păru însă saturnianului aproape fierbinte.

Aerul şuiera printre clădiri cenuşii, în aparenţă pustii, care se înălţau în dreapta şi stânga drumului pavat. Murdării şi hârtii se rostogoleau pe străzile pustii. Zgomotul unei cutii goale de conserve, purtate de vânt, se auzea până departe.

— Oh, spuse Ijly, acum, când privesc atent, îmi dau seama că oraşul acesta seamănă mult cu al meu. E de necrezut.

Juan îşi aprindea altă ţigară.

— Aşa arată oraşul tău?

— Foarte asemănător... da.

— Ăsta e un orăşel. Credeam că pe Saturn, datorită dimensiunilor sale, oraşele sunt mai mari...

— Oraşul meu este mic. Desigur, acolo există şi oraşe mari, atât de mari, încât cu greu ţi le-ai putea închipui. De exemplu, oraşul Doa, la răsărit de Telj, are aproximativ patru mii de *ezc* lungime, sau poate mai mult. E un oraş gigantic, deşi nu e cel mai mare.

— Ce-i un... *ezc*?

Saturnianul întinse braţul.

— Priveşte, de aici şi până unde poţi vedea cu ochiul liber, acolo unde se văd la orizont clădirile acelea înalte, este un *ezc*. Ba, aş spune chiar că e mult mai puţin.

Pământeanul rămase cu gura căscată.

— Atunci, oraşul ăsta e imens! Zici că se numeşte Doa? Şi nu-i cel mai mare?

— Nu-i cel mai mare. Oraşul Iimce este aproape dublu. Are şase sau şapte mii de *ezc* lungime, fără să socotim cartierul ce se construieşte acum în partea de sud...

Juan îşi căută caietul de notiţe şi creionul.

— Trebuie să notez toate astea.

— Cum se numeşte acest oraş? întrebă Ijly.

— Havana, răspunse Juan.

Ijly repetă numele silabisindu-l.

— E un nume frumos, spuse Ijly. Dar n-aş fi crezut niciodată că un oraş s-ar putea numi altfel. Havana! Cu cât îl privesc mai mult, cu atât mi se pare mai asemănător cu Telj. Există o singură diferenţă mai importantă...

— Care?

— Oraşele noastre sunt construite sub pământ; câteva, cele mai vechi, ajung până la centrul lui Saturn, ca de exemplu oraşul El-o, care este în prezent muzeu.

Lui Juan îi căzu creionul din mână.

— Sub pământ? Şi nu vedeţi cerul niciodată?

Ijly zâmbi.

— Mi-ar fi greu să-ţi explic, sunt anumite fenomene în structura planetei... În sfârşit, cerul se vede întotdeauna, însă nu ca aici. Ca să-l vezi trebuie să urci la suprafaţă. Spectacolul este minunat, dar presupun că un pământean n-ar putea îndura frigul de afară. Pentru voi frigul ar fi îngrozitor chiar şi sub pământ, deşi, dacă v-aţi îmbrăca bine, cred că l-aţi putea suporta.

— Tot ce spui pare fantastic. De necrezut!

Saturnianul părea vesel acum.

— Te miri? Nu spuneai oare că e vis?

— Aminteşte-ţi însă, că e visul unei realităţi. Îmi povesteşti lucruri adevărate despre planeta dumitale. Visul ăsta începe să devină foarte interesant! Lasă-mă să notez totul. E fantastic!

— Şi mie mi se pare fantastică lumea dumitale.

Privi în jur şi zâmbetul îi dispăru de pe faţă. Apoi continuă:

— Nu poţi să-ţi închipui cât de neliniştit sunt când privesc partea de sus a acestui oraş. Am impresia că dintr-un moment într-altul o să zburăm în spaţiu. Nu-mi pot stăpâni această spaimă, deşi spui că nu-i decât un vis. Pe de altă parte, credeam că soarele arde totul aici...

— Tot nu eşti convins că visezi?

— Ăsta cred că e adevărul. N-am îmbrăcăminte specială, nici costum de protecţie, şi dacă n-ar fi vis ar trebui să mă evaporez, nu crezi? Dacă ţi-aş spune...

Dar nu termină de vorbit. Observă că pământeanul se mişca înspăimântat, de parcă ar fi înotat în aer. Cu fiecare clipă se depărta tot mai mult. Dintr-o dată, se gândi că totul ar putea să se sfârşească aici, că celălalt probabil s-a trezit, şi fugi spre el; dar era inutil, distanţa ce-i despărţea nu se micşora.

— Ascultă, strigă Ijly, ne despărţim.

— E nemaipomenită observaţia ta, spuse Juan. De ce trebuie să mă trezesc tocmai acum? Cineva mă scutură. Jur că am să-l omor când o să mă trezesc...

Glasul lui se auzea acum foarte departe.

Oraşul care se afla în spatele pământeanului începu să se lumineze. Zgomotele ce-i părură saturnianului misterioase se auzeau tot mai puternic.

— Oh, spuse el, nu ne putem despărţi aşa... Aşteaptă...

Juan dispărea.

Ultimul lucru pe care îl văzu fu mâna acestuia care se înălţa în semn de despărţire. Apoi totul se pierdu într-o vâltoare de ceaţă.

— Aşteaptă! strigă Ijly sărind din pat.

saturnienii

Trei nave plecară de pe Saturn spre planeta Pământ. Aveau la bord cincisprezece bărbaţi şi opt femei. Bărbaţii se numeau: Uj, Mha, Del, Iir, Oo, Neil, Om, Croo, Ig, Ahd, Xeer, Yer, Oot, Dug şi Hym; femeile se numeau: Dielma, Omirj, Root, Yarnoo, Crihz, Adrmaa, Xyrla şi Jarhh. Erau biologi, astrofizicieni, astrobotanişti, chimişti, matematicieni, medici, ingineri etc. etc.

Uj, Om şi Dug conduceau navele.

Transportau toate cele necesare pentru a construi o bază de observaţie pe Lună.

Şi navele ajunseră într-o zi de august.

bacardi cosmic

Zveltă, cu coada ca o cometă, o farfurie zburătoare străbătu cerul vertiginos.

Paco şi Orlando, îmbrăcaţi cu lucioasele lor haine scrobite de dril 100, cu fulare foarte fine în jurul gulerelor, încetară să bea şi se priviră neîncrezători.

Tonomatul cânta un cântec necunoscut:

La Prado şi Neptun
mergea o fetişcană...

— Ascultă, mă, tu ai văzut acelaşi lucru ca mine?

— Da... Am văzut şi un disc zburător din cele...

— Era transparent?

— Da, şi înăuntru era un individ în pielea goală. Un individ roşu ca pătlăgeaua.

— Nu era în pielea goală, răspunse celălalt; purta un costum de aviator din cele... Ca în filme.

Din fundul barului apăru ca un spectru, bălăbănindu-se, un beţiv soios, cu păr buclat; ochii lui umflaţi erau galbeni-verzui, ca şi chipul.

— Nu era roşu, interveni el. Era verde ca orice lucru verde; şi nu era gol. Eu îl cunosc, este de pe Marte. E marţian şi e verde... şi are o trompă lungă... Poartă un costum ca de gelatină de culoarea *mamey*-ului [1], şi care nu poate fi atins. L-am văzut foarte de aproape. E... prietenul meu. Un tip sincer. Odată m-a invitat să beau o băutură marţiană... La naiba, aia zic şi eu băutură bună!

---

1 Arbore răşinos din America Latină, cu fructe comestibile de culoare portocalie (span.).

Orlando şi Paco priviră când la paharele lor, când la sticla de *mofuco* [2], pe care o ţinea în mână individul cu nasul ca o pătlăgea.

Paco se întoarse către celălalt scărpinându-se ia ceafa.

— Ascultă, mă, cred că Bacardi ăsta nu-i din ăl bun.

2 Băutură populară cubaneză (span.)

ziaristul

Ziaristul ieşi din redacţia ziarului „Ţara", însoţit de un fotograf cu nasul roşu.

— Îţi va folosi subiectul? întrebă fotograful, căutând din privire cel mai apropiat bar.

— Desigur, oamenilor le place asta. E la modă. În afară de asta, bătrâne, tot trebuie să umplu cu ceva ziarul de sâmbătă!

— Ascultă-mă, spuse fotograful, zărind un bar, hai să bem ceva.

— Nu-i o idee rea. Să mergem.

I

— Un disc zburător? Din cele ce vin de acolo de sus... din altă lume? Cine v-a spus că l-am văzut? Cum? A, da... vă referiţi la coada aceea de foc care a trecut pe aici? Am crezut că era o cometă. Toată lumea spunea că era o cometă. Soţia mea i-a băgat pe copii în pat, deoarece se spune că atunci când vezi o cometă ai necazuri... Şi eu n-am avut curajul să privesc cometa.

II

— Da, era un disc zburător! Dumnezeule, ce ne facem? Am văzut odată un film despre asta. Ce îngrozitor! O să ne omoare pe toţi cu razele lor... Vai, nu, vă rog, nu mă fotografiaţi... sunt complet nearanjată!

III

— Numele meu este Augustin Madera, dacă vă interesează. M-am născut în localitatea aceasta şi tot aici

doresc să mor, căci am aproape şaptezeci de ani şi nu vreau să trăiesc o veşnicie. Asta e nepotul meu cel mai mic, care-i deja bărbat. Ştiţi, când era copil a fost aproape paralizat... Din cauza umezelii din locurile astea blestemate. Aici totul putrezeşte, până şi omul.

Bătrânul cu pielea pământie apucă câteva frunze uscate şi le strânse între degetele sale bătătorite şi aspre. Băiatul de lângă el îl privea neliniştit, cu buzele întredeschise, atent la fiecare cuvânt rostit, scuturând din când în când capul ca să îndepărteze firele aurii ale părului prăfuit ce-i cădeau pe fruntea palidă.

Bătrânul arătă cu mândrie în jur, spunând în continuare:

— Am văzut atât de multe aici, în lunga mea viaţă, încât până şi cel mai curajos dintre noi s-ar cutremura de frică. Chiar în locul unde vă aflaţi acum, în arborele de capoc de colo, mi-a apărut zilele trecute stafia unui indian. Era plin de sânge şi tatuat din cap până în picioare, şi era mare şi puternic ca un taur. Ştiţi ce-am făcut atunci? N-am rupt-o la fugă, nu, nici vorbă! M-am căţărat în copac cu machetele în mână, şi blestematul ăla a dispărut. Eu nu cred în morţi înviaţi. Da, domnule, am văzut multe lucruri... şi credeam că nu mai aveam ce vedea. Nu fac pe viteazul, dar întrebaţi dacă există cineva pe aici care să poată spune că m-a văzut fugind vreodată. Acum însă... cu lucrurile astea de pe cer, din cealaltă lume... N-am fugit, dar atunci, vă asigur că ar fi fugit până şi Preasfânta Fecioară.

— Părea un şuvoi foarte mare de foc! exclamă imediat băiatul, profitând de o clipă de tăcere a bunicului.

— Da, întocmai, continuă bătrânul. Un tub care lumina ca însuşi soarele, şi era atât de lung, încât nu i se puteau vedea capetele. Am crezut că-i soarele ce creşte şi că vom

arde cu toţii... Dar s-a stins îndată. Din pântecele tubului a început să cadă o ploaie de muşte roşiatice, mari cât vacile. Aşa cum vă spun, nişte muşte gigantice! Raze! Au distrus totul acolo, la picioarele colinei aceleia.

— Ca nişte libărci foarte mari! interveni băiatul.

— Într-adevăr, păreau nişte libărci. Asta am văzut... Au dispărut însă imediat... nu ştiu cum! şi mulţumim lui Dumnezeu că n-au mai apărut prin locurile astea. Muream de frică; mă treceau toate sudorile şi-mi clănţăneau dinţii în gură. Şi toate astea le-am văzut cu ochii ăştia pe care o să-i mănânce viermii; să fiu al dracului dacă nu-i aşa!

— Ce sunt astea? Ascultă-mă, aud pe toată lumea vorbind despre discurile astea... Vino aici, băiete, şi spune-mi ce sunt astea? Ei? Am văzut eu ceva ciudat acolo sus... dar n-am dat importanţă. Nu pot să mă gândesc la asta, bătrâne. Am destule pe cap ca să nu mă mai frământ şi pentru lucrurile astea... Ei, mă, când îmi dai ce ţi-am cerut? Aştept de un secol. Ce se întâmplă?

— Eu n-am văzut nimic; sunt doar vorbe. Toată după-amiaza am stat cu gâtul ţeapăn privind în sus, şi nimic! Mă doare gâtul îngrozitor. Să nu mai aud poveşti din astea. Ele nu există decât la cinema. Oamenii văd filme interplanetare... şi apoi când ies pe stradă li se pare că văd marţieni pe stradă, peste tot. Cred că mai curând nici nu există planeta Marte... Cum? Ei bine, dacă spui dumneata... Eu, cel puţin, n-am văzut-o niciodată. Ascultă, priveşte... Tipul ăla din cârciumă... Da, cel cu sacoul negru, zdrenţărosul ăla care stă pe aici. Ia întreabă-l pe el, zice că l-a văzut, că era un disc zburător. Dar nu-l lua prea mult în seamă, e pe jumătate ţicnit. Cred că a învăţat prea mult şi i

s-a ars un bec. E pe jumătate nebun. Spune că printre noi sunt oameni din altă lume, de pe alte planete, şi că nu-i vede nimeni... Ori de câte ori mă întâlnesc cu tipul ăsta, am impresia că sunt şi eu nebun! Da, cel de acolo: întreabă-l pe el.

Individul cu sacoul negru întoarse încet capul.

Ţinea între mâini o grămadă de hârtii mototolite, pe care le strângea tare la piept. Avea întipărită pe chip, din cauza buzelor lăsate în jos, o expresie de tulburare. Părea uimit de tot ce se petrecea în jur şi chiar de el însuşi.

Ascunse hârtiile într-unul din buzunarele sacoului şi cu trupul puţin aplecat în faţă pipăi marginea mesei cu mâna dreaptă.

Înainte de a răspunde la întrebările ziaristului, privi cerul, se scărpină în cap şi-şi întinse buzele; dinţii de jos erau mici şi ascuţiţi, acoperiţi cu un strat de piatră verzuie.

— Da, spuse el în cele din urmă.

Tăcu un moment şi apoi adăugă:

— Într-adevăr... într-adevăr... Era o farfurie zburătoare, o navă în formă de disc, de provenienţă extraterestră. Nu, nu, domnule. De ce neapărat marţieni? Există şi alte planete... Oamenii? Oamenii vorbesc despre marţieni, pentru că, în general, fiinţele din spaţiu nu pot veni decât din Marte. Cauza este fără îndoială cinematograful. Dumneavoastră ştiţi, filmele astea care înfăţişează marţieni monstruoşi... Am văzut afişele şi reclamele, şi mereu problema războiului. Războiul interplanetar, marţienii care vin şi distrug totul, razele explozive. Invazia! Cum? Venusieni? Nu încercaţi să ghiciţi; nu sunt de pe Venus, sunt de pe a şasea planetă... Nu ştiţi care este a şasea

planetă? A şasea planetă este Saturn. Priviţi, în jurul soarelui nostru, care este o stea pitică din categoria G, situată la opt minute-lumină de Pământ şi având un volum de 1 300 000 de ori mai mare decât el, se rotesc nouă planete: Mercur, Venus, Pământul, Marte... A, le ştiaţi? Cei care ne vizitează sunt locuitorii de pe Saturn. Şi nu vin pentru prima oară. Eu însumi i-am văzut de mai multe ori. Bine... dar de ce îmi puneţi toate întrebările acestea? Vă interesează subiectul sau vreţi să vă distraţi? A... ziarist! Hm! Şi... vreţi să scrieţi un articol despre asta? Întrevederi, nu? Hm! Vă avertizez că lumea nu crede în aceste lucruri. Fiinţe de pe alte planete? Aş! Cunosc multe cazuri când oameni ca dumneavoastră şi ca mine au intrat în legătură cu ei. Şocul este îngrozitor. Ştiţi ce se întâmplă după asta? Se consideră victimele halucinaţiilor sau ceva asemănător; nu acceptă adevărul. De exemplu, întâmplarea cu discul zburător care a trecut pe deasupra oraşului. Toţi l-au văzut, asta-i sigur; era o navă extraterestră... Dar întrebaţi-i şi-o să vedeţi ce vor răspunde. Majoritatea dintre ei vor spune că nu l-au văzut; iar restul... Restul va inventa o poveste cu avioane, aparate de război, iluzii optice... Şi, cu excepţia câtorva, nimeni n-o să spună concret ce-a văzut. Nimeni n-o să îndrăznească să spună! Ar spune orice, în afară de adevăr. Şi asta nu-i prima oară... Ei? Sunt probabil mii de ani. Cine ştie câţi! Cum arată? Ei? N-aş şti să vă spun exact... E greu să-i descrii. Sunt ca o imagine foarte ştearsă... Mă refer la trupurile lor, deoarece costumul de scafandru care îi protejează le dă aspectul unor insecte mari, de tipul ortopterelor. Chiar au două antene lungi pe cap. De fapt nu sunt antene, sunt două fascicule divergente de lumină care pleacă din mijlocul capului. Cel care îi vede

pentru prima oară poate să-i confunde uşor cu nişte insecte, deşi saturnienii au o înfăţişare... Omenească, sau aproape omenească. Ce spuneaţi? Când zic că au înfăţişare omenească nu vreau să spun că arată întocmai ca noi. Totuşi vreau să fie limpede că nu sunt insecte, deşi unii afirmă lucrul acesta şi-i compară cu muşte şi libărci gigantice, înspăimântând oamenii. Închipuiţi-vă! Cum? Înţelegeţi ce vă spun? Cine v-a povestit despre muştele gigantice? A, da; desigur. Din depărtare aşa par. Da, au o culoare roşie-strălucitoare... fosforescentă şi sunt uşor transparenţi, puţin denşi... Da, domnule, întocmai cum vă spun, sunt luminoşi. Vi s-a vorbit de un şuierat slab... Nu, nu ştiu de ce. Da, oamenii se înşală uşor, şi e bine să se lămurească lucrurile astea. Spuneaţi că...? Da, am fost în legătură cu ei. Dar n-aş şti să vă spun cum. Prin telepatie sau nu, le-am auzit glasurile suave, dulci... Rosteau fraze pe care nu le puteam înţelege. Poate doar un om de ştiinţă... Nu, nici un om de ştiinţă nu i-ar fi înţeles. Ce idei! Nu, nu; vorbesc limba noastră. Totuşi nu puteam înţelege ideile lor. Limba lor se asemăna cu cântecul unei păsări... Şi glasul părea să vină din toate părţile, nu avea nici o direcţie. După părerea mea, aceste legături sporadice se datorează mai curând întâmplării. Cred că saturnienii nu doresc să comunice direct cu noi, cel puţin acum. Sunt fiinţe foarte inteligente, care ştiu că nu suntem încă pregătiţi pentru acest lucru. Deocamdată ne studiază. Dumnezeu ştie de câte mii de ani fac lucrul acesta... Ştiu că până acum au sosit la noi mai multe expediţii. Se poate ca la început să fi venit nave automate, cu aparate de fotografiat, posturi de radio-emisie etc.; apoi, nave plasate pe o orbită a Pământului şi conduse de saturnieni. Mai târziu, au

descoperit o planetă locuită, e logic să vrea s-o cunoască cât mai bine....

Vreţi să vă spun ceva? Cred că au o bază pe Lună... De ce vă alarmaţi? E al doilea procedeu folosit în explorarea şi studierea oricărei planete. Este firesc, dacă planeta de care-i vorba are un satelit. Şi Luna e foarte nimerită pentru asta... Are o latură invizibilă, o latură ce nu se vede niciodată de pe Pământ. Şi în afară de asta, cred că baza saturnienilor e construită sub pământ... Nu! Nu vă gândiţi la război! Pentru ei războiul este ceva atât de barbar şi de primitiv, încât nici nu-l pot concepe, înţelegeţi? E bine să se vorbească despre aceste lucruri, pentru ca lumea să se pregătească. Presimt, doar dacă nu se va întâmpla ceva îngrozitor, că suntem pe punctul de a suferi o invazie ştiinţifică a fiinţelor din spaţiu, şi trebuie să fim pregătiţi psihologic pentru a o înfrunta. Notaţi toate acestea. Da, saturnienii. De mii de ani. O invazie? Asta e presupunerea mea. Există această posibilitate. O dovedesc toate aceste călătorii de investigare... toate aceste vizite. Oamenii de pe Saturn ne studiază, şi e foarte probabil să nu fie singurii; universul este plin ele planete locuite. Vă daţi seama exact de importanţa acestui fapt? Nu vă emoţionează?

Îşi scoase hârtiile şi le împrăştie pe masa plină de muşte şi firimituri.

Le pipăi apoi delicat cu mâna stângă.

— Am să vă dau toate informaţiile pe care le deţin.

Îl privi o clipă pe ziarist, închipuindu-şi că-l interesează această problemă. Îşi închipuia însă, pentru că, în realitate, acesta nici măcar nu se prefăcea că este preocupat. Îl lăsă pur şi simplu în pace.

— Iată, în aceste hârtii se află tot ce ştiu despre ei,

lucruri pe care le-am notat de-a lungul anilor. Mă gândesc să copiez într-o zi toate aceste note şi să public un volum. Dar nu se ştie încă ce se va întâmpla, şi aştept...

Îşi despături solemn hârtiile.

Hârtiile pline de insecte moarte, de murdării, de pete violete, verzui, gălbui şi albastre.

Hârtii cenuşii, cu urme groase lăsate de un creion negru, moale şi tocit, şi împodobite cu mici desene cu ştersături şi găuri.

Diferite feluri de hârtie: hârtie de ambalaj, coperţi de reviste, tăieturi din ziare, foi volante din caiete, plicuri desfăcute, cutii de ţigări şi tot felul de învelitoare lustruite de mâini unsuroase, de praf şi sudoare.

Zdrenţărosul se descurca uşor în acel labirint de hârtii multicolore şi soioase.

Fotograful, obosit de această situaţie comică şi inedită, bea într-un bar din apropiere al cincilea ţoi de rom, întreţinând discuţii amicale şi stupide cu beţivii veterani.

Individul cu sacoul negru scoase o foaie de hârtie, cea mai murdară şi mototolită dintre toate, o despături, o puse pe masă şi-o netezi cu palma.

— Aici e relatată pe scurt prima mea întâlnire cu saturnienii. Sunt vreo douăzeci de ani de atunci... Stai să văd data... 24 octombrie 1931. În ziua aceea, cam pe la ora unsprezece şi un sfert noaptea, traversam bulevardul Alameda de Paula, îndreptându-mă spre strada Jesús María, când dintr-o dată, ceva pe cer îmi atrase atenţia. Atunci mi-am ridicat ochii şi am rămas uimit...

Lumea se uita curioasă, şi cei din bar începură să înconjoare masa şi să intervină în conversaţie cu tot felul de glume şi vorbe fără rost.

Zdrenţărosul luase o înfăţişare foarte gravă, complet nepotrivită cu locul şi oamenii care se mişcau în jurul său: beţivi gălăgioşi şi certăreţi.

Ziaristul privea din ce în ce mai alarmat grămada de hârtii de pe masă. Ceru un păhărel, şi, în timp ce-l sorbea încet, se gândi că era prudent să termine această nebunie, minunându-se chiar că rezistase atâta timp.

Zdrenţărosul continua să stea aplecat peste hârtiile sale, cu ochii strălucind, cufundat în lectură şi străin de tot ce se petrecea în jur.

— Şi la 9 iunie, la ora patru şi jumătate după-amiază, în parcul oraşului...

Dar ziaristul şi fotograful profitaseră de un moment prielnic ca s-o şteargă şi acum se îndepărtau pe stradă în jos râzând şi dându-şi coate.

Glasul zdrenţărosului se transformă într-un zumzet ciudat, pe care nimeni nu-l asculta, şi se pierdu printre hohote de râs şi grosolănii.

discul zburător

Un disc foarte neted, negru ca spatele unei oglinzi, perforat de găuri, cu lumini mobile şi mici sfere colorate mişcându-se pe o muchie. Cârlige, căngi de foc muşcându-l ca nişte lipitori. Panaşe de spumă, gaze ţâşniră şi, învolburându-se, anunţau sosirea navei cosmice. O înconjura un inel de flăcări verzi. Dar totul era fals; adevărata navă, mică şi cristalină, se ascundea sub inevitabilele focuri de artificii ale platoşei sale electromagnetice. Viteza proiecta imaginea ei în atmosfera terestră, lăsând în urmă o frumoasă coadă, ca o subţire rază de foc trasată pe cerul albastru. Discul zburător traversă maiestuos Havana la o înălţime foarte mare, atât de mare, încât nimeni nu-l putea vedea.

Noaptea trecută, Oaj terminase de scris o povestire foarte scurtă şi simţea nevoia s-o citească cuiva, indiferent cui. Ştia că era un lucru greu şi periculos, deoarece în dimineaţa aceasta oamenii erau foarte ocupaţi la servici, iar şeful se trezise mai prost dispus ca de obicei. Era greu, dar Oaj ar fi înnebunit dacă n-ar fi citit cuiva povestirea, şi încă repede. Aşa că îşi luă hârtiile şi se aşeză în faţa biroului unde stătea Nel, spunându-i că trebuie să-i citească ceva. Nel, fără să-şi ridice ochii de pe hârtiile sale, îi răspunse pe un ton sec că n-avea timp pentru astfel de lucruri. Oaj insistă, asigurându-l că era un fragment din cartea lui despre pământeni. Nel îi răspunse că nu-l interesează şi adăugă că Pământul e o bucată de cărbune calcinată de soare care se învârte în spaţiu, fapt pentru care nu putea să existe viaţă acolo sub nici o formă. În tot acest timp, nici

măcar nu se uită la el. Oaj nu mai insistă şi alergă la Siria, cerându-i să-l asculte un minut. Siria îi spuse că în acel moment nu-l putea asculta pentru că vorbea la telefon. Oaj o aşteptă să termine, şi ea, observându-l, îi răspunse să n-o aştepte deoarece după convorbire trebuia să răspundă la corespondenţa şefului, şi ca să-i răpească orice speranţă adăugă că nu l-ar fi ascultat nici chiar dacă n-ar fi avut nimic de făcut. Oaj îi spuse că era vorba de o poveste despre pământeni, şi ea îi răspunse că n-o interesa de loc literatura ştiinţifico-fantastică. El îi spuse că n-are sensibilitate, şi ea îi replică că-şi păstrează sensibilitatea pentru alte lucruri. Oaj îi spuse că asta e o grosolănie, şi ea îi strigă că este un romancier ştiinţifico-fantastic lipsit de valoare. Oaj îi răspunse că preferă să fie aşa cum este şi nu o fâţă proastă ca ea. Siria se înfurie şi-i spuse că o să-l cheme pe logodnicul ei, şi Oaj îi răspunse că n-avea decât să-l cheme deoarece era pregătit să-i stâlcească nasul. Şi fără să-i asculte ultimele insulte, alergă spre biroul lui Orl, implorându-l să-l asculte un minut; dar Orl îl îndepărtă de la masa lui strigându-i „lasă-mă în pace!" Atunci îşi încercă norocul la Ul, şi Ul îi spuse că-l ascultă, dacă îl va ajuta să termine un referat. Oaj ieşi în fugă şi nimeri la Ool, care îl întâmpină cu o grosolănie. Nu avu succes nici la Mirlaa, nici la Siyl, nici la Arnaa-a, nici la Eij.

Oaj era disperat, şi disperarea îi trezi gândul că poate şeful l-ar asculta, pentru că era singura persoană liberă. Intră hotărât în biroul acestuia. Şeful nu numai că îl primi bine, dar se arătă încântat de povestire. Când Oaj ieşi din biroul şefului şi reflectă asupra celor făcute, leşină în văzul tuturor.

omul care îi adora pe saturnieni *(fabulă chinezească)*

Cândva, în Havana Veche, cineva fusese atât de des vizitat de un zdrenţăros care purta un sacou negru şi ros şi-i tot vorbea despre saturnieni (stabiliţi pe Lună, după părerea lui), lăudându-le virtuţile şi măreţia, încât sfârşi prin a-i adora fără să fi văzut niciodată pe unul din ei.

Le înălţă în casă un altar, cu flori, lumânări şi o preţioasă sculptură de mahon, foarte împodobită de el însuşi, care reprezenta un saturnian cu braţele deschise, zburând deasupra unui nor mic, aşa cum îşi imagina el aceste fiinţe. Sculptura, cu stucaturi şi policromată, reprezenta întocmai o fiinţă de pe Saturn, cu costum roşu de scafandru, antene luminoase şi toate celelalte. În plus, pentru o asemănare mai mare şi mai uimitoare, costumul era fosforescent.

Într-o anumită zi, un saturnian află că pe Pământ exista cineva care îi adora şi vru să-l cunoască.

Se urcă în farfuria lui zburătoare şi ajunse la el acasă repede ca fulgerul. Tocmai în acel moment, pământeanul era îngenuncheat în faţa altarului, cuprins de extaz. Când saturnianul băgă capul pe fereastră ca să-l salute, bărbatul sări în picioare şi fugi îngrozit; ţipetele lui de groază se auzeau până foarte departe.

Probabil că zdrenţărosul nu l-a mai vizitat niciodată.

robotul

Pentru studierea omului au fost create de saturnieni pe Lună două laboratoare gigantice: cel de la Dhil-o şi cel de la Cxy-t.

Aceste laboratoare primeau întregul lor material de la navele de observaţie ce zburau într-una deasupra Pământului.

Flota de observaţie, denumită 05 (tz), era formată din şapte mici nave discoidale, pilotate de Mha, Iir, Oo, Ig, Xeer, Hym şi respectiv Yer.

Într-o zi, Mha, pilotul navei 8c-00, primi ordinul să lanseze pe Pământ un robot cu chip de om, care trebuia să pătrundă printre pământeni, să trăiască printre ei, pentru a obţine anumite date greu de obţinut altfel.

Nava 8c-00 străbătu spaţiul ca un meteorit, aducând un nou locuitor pe a treia planetă.

Robotul fusese foarte bine antrenat. În tot timpul călătoriei citi ziare şi fumă nenumărate ţigări.

Dar din nefericire, lucru de necrezut în cazul unei maşini, şi în ciuda antrenamentului său riguros, contactul cu pământenii l-a dezechilibrat în câteva luni.

Ultimele sale referate, pline de imagini haotice şi într-un limbaj foarte subiectiv, n-au putut fi descifrate de creatorii săi uimiţi.

un mort neobişnuit

Locatarul camerei 32 murise.

Zăcea ţeapăn, cu picioarele în afara patului foarte mic. Pielea de pe braţe şi de pe faţă avea o nuanţă roşie, puţin sidefie.

Era un om despre care nimeni nu ştia nimic. Trăise şi murise acolo. Atâta tot. A murit în linişte, aproape neobservat, fără să atragă atenţia cuiva.

Poliţistul se plimba neliniştit prin cameră, cu braţele încrucişate la spate, scărpinându-se din când în când în cap. Administratoarea blocului îşi ştergea mâinile de şorţ şi privea mortul scăldat într-o lumină slabă.

— Să vedem, insista poliţistul, mângâindu-şi bărbia, din ce trăia individul? Avea rude?

— Nu, domnule, răspundea administratoarea.

— Primea vizite?

— Niciodată, domnule. V-am spus doar că trăia complet singur... Nu avea nici prieteni, nici rude. Cel puţin eu n-am văzut pe nimeni. Întotdeauna era singur. Nu saluta pe nimeni... Era un om foarte trist; îl priveai în ochi şi-ţi dădeai seama de asta.

Poliţistul îşi aprinse o ţigară şi-l privi pe mort.

— De când locuia în casa asta?

— Tocmai se împlinea un an.

— Cum se numea?

— Păi...

Poliţistul păstră o clipă fumul în gură şi apoi îl aruncă dintr-o dată.

— N-o să-mi spuneţi că nu ştiţi... Doar nu-i o fantomă acest locatar, trebuie să figureze în cartea de imobil... sau

poate nu există carte de imobil în această casă?

— Ba există, domnule. Dar mortul... domnul...

Poliţistul se apleca puţin înainte.

— Domnul... continuă administratoarea plină de mister, îmi amintesc de parcă ar fi astăzi! mi-a spus un nume ce... Ştiţi, un nume neobişnuit, înţelegeţi?

— Ce fel de nume?

— Nu-l pot repeta. Era... era mai curând un sunet. Un sunet de parcă ar fi plescăit cineva cu limba... Cam aşa ceva. N-aş putea să repet.

— Era străin?

— Nu, nu, domnule. Era ca şi noi... Nu l-am întrebat. Părea un om atât de bun; îl priveai în ochi şi-ţi dădeai seama de asta. Credeam că o să fie un chiriaş bun; un bărbat singur, liniştit, serios... Ştiţi, locatarii îţi dau uneori atâta bătaie de cap. Nu plătesc, fac scandal. Cineva trebuie să aibă grijă de liniştea imobilului. Şi i-am închiriat o cameră. Era un om atât de bun. Îl priveai în ochi...

— Înţeleg, înţeleg; dar cum se numea?

— După ce mi-a spus numele, a zâmbit. Un zâmbet aşa de ciudat, domnule, şi aşa de dulce... Şi atunci, îmi amintesc de parcă ar fi astăzi, a rămas pe gânduri, s-a uitat la mine... avea o privire atât de nobilă! şi... mi-a mărturisit că nu ştie să scrie şi să citească. M-am mirat foarte mult, pentru că părea un om cu carte; îl priveai în ochi...

— Bine, bine, o întrerupse poliţistul nerăbdător. Era analfabet. Dar chiar şi analfabeţii au un nume, doamnă. Se numea Pedro, sau Juan, sau Jacinto... au un nume!

— El n-avea nume.

— Doamnă, dar cartea de imobil!

— Nu ştiu! Am notat... Zeta. Domnul Zeta. Un nenorocit,

fără părinţi, fără prieteni... S-a născut singur, nebun... Dar nu era ăsta un motiv să nu-i închiriez o cameră! Săracul! Ce importanţă are numele?

— Liniştiţi-vă, doamnă. Trebuie să aflu principalele date despre mort. E meseria mea! Deci, domnul Zeta; ştim măcar ceva despre el. E un caz ciudat.

— Da, domnule, un caz ciudat, foarte ciudat. Dar era atât de bun...

Poliţistul se scărpină la ceafă. Vecinii, curioşi, priveau tăcuţi din prag, fără să iasă pe culoare. Acum nu mai puteau să născocească ca altădată tot felul de poveşti despre mort; nu spuneau: „Săracul", sau alte lucruri de acest gen, ci priveau doar în linişte.

În camera goală, murdară şi întunecată, în patul cu aşternut cenuşiu se distingea doar pielea mortului, cu imperceptibile licăriri sidefii. Nu părea nici mort, nici viu. O statuie care zace.

Ceilalţi doi poliţişti căutau prin toate colţurile, miroseau, pipăiau podeaua şi pereţii. Unul dintre ei, gras şi înalt, privea mereu oamenii cu un aer inchizitorial, uşor nedesluşit, de parcă şi-ar fi interogat în linişte propria sa imagine din oglindă.

Cel care vorbea cu administratoarea le spunea: „Percheziţionaţi cu atenţie toate mobilele". Cei doi poliţişti se priveau nedumeriţi, apoi se uitau prin încăperea goala întrebându-se despre ce mobile era vorba. Nu era decât un pat şi un scaun. Nu aveau ce să percheziţioneze. Unul dintre ei notă ceva în carnetul său şi ieşi din încăpere cu paşi grăbiţi, urmărit de privirea inchizitorială a colegului său.

Vecinii priveau în linişte, şi copiii priveau şi ei liniştiţi,

uitându-se printre picioarele oamenilor mari.

Poliţistul se plimba prin încăpere privindu-l pe mort tot timpul. Se uita la el, cu obrajii în palme şi legănându-se pe călcâie. Gesticula, desfăcea larg braţele în faţa cadavrului şi le scutura. Îl privea pe colegul său drept în ochi, îşi arcuia sprâncenele, şi-şi trecea mâna peste faţă, de parcă ar fi vrut să şteargă orice expresie. Cel care îl privise cu un aer inchizitorial suspină şi se îndreptă spre cei care se opriseră în prag. Îl întrebă pe unul dintre ei, un bărbat scund şi nervos:

— Îl cunoşteaţi pe mort?

— Din vedere... Totdeauna îl vedeam intrând şi ieşind. Era foarte ciudat.

— Ce înţelegeţi prin „ciudat"?

— Era... Aşa...

— Ce obiceiuri avea?

— Nu ştiu... Adică, nu-l vedeam decât intrând şi ieşind. Nu vorbea cu nimeni. Şi pielea...

— Ce avea pielea?

— Priviţi-o, este roşie!

— Într-adevăr. Dar oricine are pielea roşie. Sunt oameni care au pielea roşie. Prin asta era ciudat?

— Da... Şi când era viu... pielea... Avea o piele ca de cauciuc.

— L-aţi văzut vreodată cu cineva...? Mă refer la un prieten, la cineva pe care să-l salute pe stradă.

— Niciodată, domnule. Dar dumneavoastră, doamnă, îl cunoşteaţi?

Femeia care stătea în spatele bărbatului scund şi nervos fu surprinsă de întrebare.

— Eu?

— Da, dumneavoastră.

— Nimeni nu-l cunoştea!

— De unde ştiţi?

— Era un individ solitar. Locuia de mult aici... Întotdeauna singur, singur. Ieşea şi intra singur. Era nebun. Era un nebun. Uneori îl întâlnea cineva pe stradă stând într-un colţ, cu braţele de-a lungul trupului şi privind oamenii. Şi stătea aşa ore în şir... Apoi se întorcea şi intra în cameră. Nu mânca, nu bea, nu transpira... Nu l-am văzut niciodată ducându-se la baie, dar nu mirosea urât şi nu părea murdar... Era ca pisicile. Şi dacă cineva încerca să poarte o discuţie cu el sau să petreacă împreună, începea să se strâmbe şi nu ştia ce să facă... Iar când vorbea, Doamne, nici dracu n-ar fi putut să-l înţeleagă.

— Vorbea altă limbă?

— Nu; vorbea perfect. Dar fără sens. Era nebun. Şi a murit de nebunie, de foame... ce ştiu eu. Săracul, odihnească-se în pace!

Un alt vecin spuse:

— Era un tip ciudat. Părea o fantomă. Eu îl respectam. Nu mi-ar fi plăcut să mă întâlnesc cu el noaptea pe scară; când îl vedeai, simţeai ceva ciudat, aici, în piept.

Tăcu o clipă şi apoi repetă:

— Era ciudat.

Singurul lucru care se ştia despre el era faptul că fusese un tip ciudat.

Dar în ce fel era ciudat nimeni nu putea spune.

Poliţiştii l-au percheziţionat corporal, dar n-au găsit nimic. Nici hârtie, nici vreun carnet, nici fotografii, nimic. Doar hainele de pe el, ciudat de curate, mirosind uşor a scorţişoară sau a ceva asemănător.

Poliţistul cel înalt şi gras privi una din mâinile mortului şi spuse:

— Are un inel pe arătător.

Celălalt îi scoase inelul cu foarte multă grijă. Era o lamă fină, în aparenţă de aur, acoperită toată de desene mici, de semne, dungi, puncte şi lucruri indescifrabile. Inelul se muie în mâna caldă a poliţistului, care tot învârtindu-l între arătător şi degetul mare îl făcu cocoloş.

Chipul său căpătă o expresie de idiot.

Străinul, cu o ţigară mare de foi între dinţi, se trânti în fotoliu, după ce termină autopsia cadavrului roşu şi curat.

Pusese diagnosticul de „moarte prin infarct cardiac".

Aprinse ţigara de foi şi rămase pe gânduri, privind pieziş trupul neted care zăcea gol pe masa de metal. Pe măsură ce se gândea, se convingea tot mai mult că inima şi toate organele mortului erau foarte ciudate.

În ce fel erau ciudate, n-ar fi ştiut să spună.

Oaj ieşi de la serviciu şi se întoarse acasă cu maşina sa hodorogită prin tunelurile din Telj. Când ajunse, îşi pregăti în grabă o ceaşcă de *mirma* [3] şi începu să scrie fericit.

3 ceai cubanez (span.)

moartea omului de ştiinţă

Omul de ştiinţă era bătrân şi cocoşat. Şira spinării îi tremura mereu; era ştirb şi se bâlbâia într-una în monologurile sale dezlânate. Era ros şi obosit de viaţă; n-avea faţă; faţa lui era un torent de riduri. Uneori, răsfoind cărţile, ridurile sale căpătau o expresie de uimire. Privea în jur şi părea uimit, dar nu era uimit, ci decepţionat. Teoriile sale despre Saturn, rodul unei munci neobosite, de ani de zile, şi a unor nopţi albe, erau acum discreditate. Singur, uitat de toţi, părăsit de colegii săi, îşi aştepta liniştit moartea, în locuinţa sa retrasă de la ţară, bolnav şi cufundat în cărţi necitite de nimeni, fumând din pipa arsă, de care nu s-a despărţit în toată viaţa sa închinată doar ştiinţei.

Bătrânul trecu uşor mâna peste hârtiile sale. Aproape nu-şi mai înţelegea scrisul. Literele crescură, se prelungiră. păreau tremurate, neclare şi urâte. Oftă adânc, ocoli scaunul şi contemplă prin fereastră amurgul unei zile triste şi ploioase de septembrie. Iarba câmpului era acoperită de frunze aurii, parfumate, umezite de ploaie, sub care mişunau insecte. În depărtare, animalele păşteau liniştit. Pământul răspândea arome ce se amestecau cu parfumul florilor şi al materiei vegetale în descompunere. Aerul, spălat de ploaie, era proaspăt şi curat. Razele soarelui care apunea încercau să străpungă platoşa norilor întunecaţi; lumina lor slabă scălda întreg peisajul într-o culoare uşor arămie. Apa de pe acoperişuri curgea pe streşini şi apoi picura cu un sunet cristalin şi pur de harpă. Omul de ştiinţă privea amurgul, trupul său bătrân se destindea. Privea soarele alunecând spre orizont şi norii negri tiviţi cu

roşu-aprins. Sângele din venele bătrânului era vâscos şi cald. Savurând această clipă de tihnă îşi aprinse încet pipa şi ridurile de pe faţă dispărură parcă înăuntru: fumul albăstrui se înălţă într-o coloană subţire, unduindu-se şi apoi învolburându-se. Omul de ştiinţă urmărea absent rotocoalele fumului. Dintr-o dată îşi încruntă sprâncenele. Undeva, departe, văzu o siluetă roşiatică şi strălucitoare, ce părea să înainteze prin iarbă spre casă. Silueta se oprea în fiecare moment şi privea în jur, ca un om care caută să se orienteze într-un loc necunoscut.

Cine putea să fie? se întreba bătrânul, căci în locuinţa lui retrasă nu mai venise de mult cineva să-l viziteze.

Bătrânul se aplecă înainte, îşi scoase ochelarii şi începu să-i şteargă cu grijă în timp ce urmărea, clipind din pleoapele-i zbârcite, silueta zveltă ce se afla foarte aproape. Când îşi puse din nou ochelarii pe nas, descoperi cu uimire că era o creatură extrem de ciudată. O fiinţă care, cel puţin în aparenţă, nu putea aparţine acestei lumi. Inima începu deodată să-i bată repede, şi bătrânul simţi că se sufocă.

Creatura, care îi atrăsese atenţia, rămase pe loc privindu-l. Într-o mână avea puţin pământ ce se scurgea uşor printre degetele-i subţiri ca de rubin. Apoi, dintr-o dată, se întoarse puţin şi se îndepărtă repede. Picioarele-i subţiri se mişcau cu o iuţeală de necrezut. Bătrânul simţi că renaşte brusc; o energie necunoscută puse stăpânire pe muşchii lui, şi dintr-o săritură, aproape fără să-şi dea seama, deschise uşa şi se năpusti pe urmele siluetei sclipitoare, convins că acea frumoasă creatură era, oricât de uimitor ar fi putut să pară, o fiinţă din altă lume. Fugi strigând disperat şi încovoindu-se din cauza durerii

pricinuite de efortul făcut. Când nu mai putu să meargă în picioare, începu să se târască prin iarbă, gesticulând pentru a putea fi văzut.

Creatura se opri în cele din urmă şi privi înapoi, ţintuindu-l cu privirea pătrunzătoare a ochilor săi enormi pe omul care venea spre el, pe acea marionetă dezarticulată ce se târa ca o lighioană.

După cât se pare, creatura extraterestră a înţeles intenţiile bătrânului, deoarece se opri de parcă ar fi vrut să-l aştepte. Bătrânul se ridică în picioare şi-o privi drept în faţă; buza de jos îi atârna tremurând. Examina cu o curiozitate nesăţioasă trupul omului din spaţiu, şi, când privirile lor se încrucişară, savantul simţi că-l apasă pe umeri greutatea unei responsabilităţi enorme şi nu avu curajul să spună nici un cuvânt.

De pe spatele creaturii roşiatice se desprinseră scântei aurii, dâre lungi ce se pierdură în sus, printre norii negri. Omul din spaţiu păru că zâmbeşte; apoi făcu un gest ciudat şi se îndreptă spre o sferă de cristal, pe care savantul se miră că n-o văzuse până atunci.

Bătrânul decrepit şi zbârcit tremura de frig, dar inima îi tresălta ca un cal, neîmblânzită. Înţelese că omul din spaţiu voia să-i arate ceva şi reuşi să facă câţiva paşi spre el. Îşi înghiţi saliva, prinse curaj şi-i vorbi, fără să ştie dacă va fi înţeles sau nu. Totuşi îi vorbi. Îl întrebă de unde vine. Bătrânul savant era gata să sufere un atac de inimă. Şi când creatura aceea îi răspunse, într-o castiliană desăvârşită, că venea de pe planeta Saturn, inima i se opri, vederea i se înceţoşă şi căzu în iarbă cu toată greutatea, la picioarele ei, în timp ce pe buzele uscate i se întipărea un zâmbet triumfător.

dragostea lui yarnoo

I

Savanta Yarnoo, austeră, studioasă şi distantă, era îndrăgostită nebuneşte de un pământean.

Yarnoo făcea parte din expediţia B-hoo-XXVII-h, care îşi stabilise baza pe satelitul terestru I,0-3 (Luna) şi a cărei misiune era studierea planetei şi a locuitorilor ei.

La început, Yarnoo, biologul expediţiei, a fost tulburată văzându-i pe pământeni, dar puţin câte puţin, aproape fără să-şi dea seama, au început s-o atragă în mod ciudat, în special bărbaţii, şi mai ales Orlando, care figura în catalogul său cu numărul „Em c 1500' XX". Şi într-o zi a dorit cu pasiune să fie îmbrăţişată de acest „sălbatic".

Yarnoo îşi petrecea nopţile în observatorul marelui laborator din Dhil-o, de unde contempla Pământul de pe Lună, printr-un telescop îndreptat către un punct determinat al planetei, către fereastra unui edificiu pierdut printre străduţele oraşului Havana Veche. Ahd, astronomul bazei, începu s-o privească preocupat, întrebându-se ce-ar putea urmări biologul cu asemenea interes neaşteptat, în acea clădire întunecată şi murdară.

II

Orlando termină tocmai să se radă şi-şi şterse faţa cu prosopul, în timp ce se întorcea zâmbind către prietenul său Paco.

— Şi cum îţi spuneam, mă, e puţin ciudată... dar drăguţă totuşi. Desigur, nu-i ca Marilyn Monroe. Nu-i de pe

lumea asta, bătrâne.

— Ei, spuse celălalt, desfăcând larg braţele, pe cine crezi că duci tu, măi frate? Tot povestea de azi-noapte?

Orlando se aplecă o clipă peste fereastră.

— Îţi vorbesc serios.

— Dar... ce înţelegi tu prin cuvântul saturniamă?

— Nu saturniamă, îl corectă Orlando, am spus saturniană. Destupă-ţi urechile.

— Ei bine, şi ce înseamnă?

Orlando îşi aprinse o ţigară şi se aşeză alături de el, având grijă de dunga pantalonilor din caşmir englezesc.

— O saturniană este o individă care vine din cer, aşa mi-a spus ea.

— Cum din cer?

— Da, din cer, de acolo de sus. Vin în farfuriile astea zburătoare...

Se opri o clipă, amintindu-şi parcă ceva, şi apoi îl întrebă:

— Ascultă, mă, acum, când ne-am lămurit... Ce-a fost ceea ce-am văzut în ziua aceea?

— Ce zi?

— În ziua când Pesteagallo (Găinăţărescu) l-a pocnit cu sticla pe Cabezola (Căposu), îţi aminteşti? În ziua când am băut în barul lui Cabo.

— A, da... Ne-am făcut praf atunci, nu-i aşa?

Orlando se aplecă spre el.

— Îţi aminteşti că a trecut pe cer un disc zburător cu un marţian roşu în pielea goală? Îţi aminteşti de asta?

— Da, da... Şi era un beţivan care spunea că îl cunoştea.

Orlando îşi trase una peste coapsă.

— Mai curând cred că era ea care mă căuta, măi!

— Cine?

— Saturniana!

— Dar nu era un marţian?

— Ba da... În sfârşit, habar n-am; mai degrabă cred că soţiile marţienilor se numesc saturniene. Ca şi cum ai spune cal şi iapă, cam aşa, înţelegi? Asta trebuie să fie chestia, pentru că individa asta seamănă mult cu marţianul din farfurie...

Orlando izbucni în râs.

— Mă, probabil că individa e căsătorită şi-i pune coarne unui marţian.

Paco deschise ochii speriat.

— Ascultă-mă, dragă Orlando, ai grijă de indivizii ăştia. Au nişte raze cu care omoară jumătate din Havana. Nu te juca cu asta. Şi-apoi, individa asta trebuie să fie oribilă, cu o trompă...

Orlando se îndreptă spre oglindă şi-şi aruncă spirt pe faţă.

— N-are trompă, nici altceva.

— Dar e roşie ca o pătlăgea!

— Ei şi? spuse celălalt aranjându-şi grijuliu mustaţa cu foarfeca. La noi sunt femei albe şi negrese, şi nimeni nu se miră.

Îşi contemplă satisfăcut mustaţa şi adăugă:

— Şterge-o, că trebuie să sosească tipa.

III

Yarnoo apăru în prag la ora stabilită.

Încercase să semene cât mai mult posibil cu o pământeană, dar nu reuşise. Ochii ei erau enormi, iar pielea

roşie şi străvezie. Purta o rochie foarte decoltată, care abia se ţinea pe sfârcurile negre ale sânilor. Părul, vopsit negru-închis, îi cădea ca o cascadă bogată pe spatele gol. În jurul gâtului lung îi atârna un colier de diamante artificiale, fabricate în laboratorul din Dhil-o. Era de fapt acoperită cu bijuterii din cap până în picioare. Rubine, perle, smaralde etc. La fel de frumoase ca şi cele autentice de pe Pământ, sau poate chiar mai frumoase. Ştia că plac pământenilor, ca şi parfumurile bune de la Paris, în care se îmbăiase înainte de a pleca, şi care erau fabricate în acelaşi laborator, fiind de o sută de mii de ori mai bune decât cele franţuzeşti sau decât oricare altele.

Orlando îşi înghiţi saliva şi o pofti pe fată înăuntru.

Micul patefon cânta melodia:

Crezi
că-i uşor să fii bărbat
tu nu ştii, îngâmfato...

IV

— Ce rece eşti! strigă Orlando. Nu mă pot apropia de tine. Mai bine aşează-te acolo.

Yarnoo stătea ţeapănă ca o statuie, cu braţele încrucişate pe genunchi. Nu ştia cum să se comporte în faţa unui pământean. Toată ştiinţa ei, toate cunoştinţele zburaseră. Părea o fetiţă proastă. Amuţise.

— O să stai aşa mereu? o întrebă el, şi ea dădu din cap afirmativ. Nu m-ai înţeles, fetiţo. Nu pricepe nimic. Mamă Doamne, ce mă fac cu asta! Ştii să dansezi? Păpuşo, am putea merge la dans. Dar ce greu e totul!

O scoase pe stradă şi o plimbă prin cartier.

El avea un costum alb din dril 100 şi pantofi Amadeo în două culori, pe care îi lustruise cu cincizeci de centime; ea purta o rochie decoltată după ultima modă din Paris, necunoscută la Havana, şi multe bijuterii.

Orlando îi şopti la ureche să scoată câteva.

— Dacă vreun derbedeu... mă înţelegi? şi-i făcu cu ochiul.

Yarnoo păstră câteva bijuterii, dar nu înţelegea nimic.

O duse la barul lui Cabo, la clubul Palermo, la barul „La cei doi fraţi", la Casa Vinurilor, dar Yarnoo nu bea şi dansa mişcându-şi capul în loc să-şi mişte mijlocul.

— Păpuşo, mişcă mijlocul! Ce-i cu tine? Îţi lipseşte antrenul.

Se duse la bar după băutură şi trecând pe lângă tonomat puse placa:

...vin
dintr-o lume ciudata...

Se întoarse cu un pahar în mână: un deget de sifon şi restul ţuică, rom, coniac, rachiu de ienupăr, whisky şi câteva picături de votcă cu praf de scorţişoară.

— Yarnoo, îi spuse oferindu-i paharul, bea păhărelul ăsta şi o să fii bine dispusă.

Yarnoo mirosi paharul şi refuză dând din cap.

— Dă-mi puţin amoniac rece, îi spuse.

V

După trei zile petrecute cu Yarnoo, Orlando slăbise cu trei kilograme. Îşi petrecea timpul bând şi gândindu-se cum să se descurce cu ea. Totul era atât de ciudat.

— Dă-mi un litru de amoniac, ceru el farmacistului.

— Amoniacul nu se vinde cu litrul. Doriţi un flacon?

— Dă-mi cincizeci de flacoane. Soţiei mele îi este îngrozitor de sete şi doar asta bea.

— Cum? strigă farmacistul.

VI

Găinăţărescu se apropie de tejghea.

— Ascultă, măi frăţioare, mi-au spus că ai o gagică mişto la tine în cuşcă.

— Da, mă, o saturniană.

— Ce-i asta, bă?

Orlando contemplă sticla de Bacardi.

— Tu ce crezi că e?

Găinăţărescu îşi trase şapca pe ochi.

— Sst! Mi-au spus că-i roşie toată. E bolnavă de saturnism. Lucrează într-o tipografie individa?

VII

Crezi
că-i uşor să fii bărbat...

Orlando îşi „sugea" trăscăul sprijinit de tejgheaua barului lui Cabo.

„Da, se gândea el, într-adevăr, o gagică mişto, dar ce să fac cu ea? Şi n-o pot lăsa să plece, e o bucăţică straşnică."

Bea bere sau Bacardi Anejo şi punea discul lui Yarnoo:

...vin dintr-o lume ciudată...

VIII

Paco îi trase o palmă peste spate camaradului său.

— La dracu, renunţă la asemenea fiinţe. Ce, ţi-a căzut cu tronc fata? Lasă-te, mă, de gagica asta, lasă-te, ascultă-mă pe mine, o să dai de-un bucluc interplanetar. Ascultă, mă, şi tipa... ce-i...? Ştii?

— Regină, mă, regina tuturor. Tipa asta e mişto.

Dar nu era adevărat, nici măcar n-o atinsese.

„Sunt un fraier, mă dau bătut".

IX

Orlando vorbea singur. Stătea trântit într-un fotoliu, cu privirea rătăcită, în faţa lui Yarnoo.

„Ce frumoasă e. Oare-i un înger?"

— Asta înseamnă iubire? întrebă ea şi-şi răspunse singură: Nu e iubire. Te-am văzut de acolo de sus cu alte fete... Şi pe ele nu le priveai aşa. Eu nu-ţi plac?

Orlando bău din sticla de pe masă. Era a doua şi aproape goală.

— Yarnoo... Cum să nu-mi placi?! Mi-ai căzut cu tronc, păpuşo! Dar... asta-i o nebunie, o nebunie de vară.

— De ce bei aşa de mult din lichidul ăsta care te face să spui prostii? Aproape nu înţeleg ce spui...

— Ce înseamnă asta? strigă Orlando ridicându-se în picioare. Chiar acum s-o ştergi de aici. De când se amestecă femeile în viaţa bărbaţilor? Beau ce vreau şi ce-mi place, cu mirosul şi culoarea pe care le doresc, e limpede, nu? Aici pe Pământ conduc bărbaţii şi femeile trebuie să se supună. Vezi să nu-ţi dau două

Se întinse peste masă şi apucă sticla. Bău restul dintr-o singură înghiţitură.

— Tot aici eşti? Şterge-o, vreau să fiu singur. Nu mă auzi? Vreau să fiu singur.

X

Yarnoo îl urmărea pe Orlando şi era uşor să-l găsească în micul bar al lui Cabo cu sticla de Bacardi alături, alimentând cu mărunţişul din buzunar tonomatul luminat.

— Aşa trebuie să te porţi cu gagicile, se lăuda el faţă de prietenii lui. Nu vezi cum umblă după mine ca o nebună? Pst! Pancho, mai adu ceva aici.

— De unde-i tipa, mă? întrebă Căposu.

— Din altă lume, răspunse Paco.

— Bine... dar cum ai cunoscut-o?

— A venit ea aici. S-a îndrăgostit de mine; e nebună după mine; m-a ales dintr-un milion, dintr-o sută de milioane, dintre toţi locuitorii lumii. Mai bine zis, mă observa printr-un telescop şi i s-au aprins călcâiele. A luat o farfurie zburătoare şi a venit îndată să mă caute. Pentru asta a venit pe Pământ.

— E mişto, mă! Ca un înger, întreabă-l pe Paco.

— Un înger? Cu aripi?

— Cam aşa. Nu-ţi pot explica. E ca şi cum ar avea nişte lumini... Nu ştiu. Este... e ca o statuie de cristal roşu. E divină, mă, divină!

Căposu încercă să-şi imagineze toate acestea, dar nu putu. Văzu în faţa ochilor un monstru oribil.

— Dar e o fantomă! Dumnezeule, trebuie s-o văd!

Orlando îl apucă furios de guler.

— Ai grijă cum vorbeşti de gagica asta, că te omor!

XI

Yarnoo şi Orlando se plimbau pe dig, ţinându-se de mână. Ea privea stelele şi vorbea despre lucruri pe care el nu le înţelegea, dar care îi plăceau.

Era foarte cald. Orlando umbla cu bluza de bumbac deschisă la piept şi-i apuca mâna lui Yarnoo pe care şi-o trecea peste faţă ca să se răcorească.

— Eşti ca un minunat aparat de aer condiţionat, îi spunea el.

O maşină frână în faţa lor. Un bărbat scoase capul.

— Ascultă, se adresă celui care conducea, sunt nebun, sau femeia asta e roşie şi transparentă?

Celălalt se uită o clipă, apoi apăsă pe accelerator şi-i spuse:

— Să ne grăbim, dacă mă prinde poliţistul conducând în halul ăsta de beţie mă închide.

XII

Orlando se obişnuise cu răceala lui Yarnoo, iar ea înnebunea de căldură în braţele lui. Era vară şi n-o părăsea nici o clipă. Îl răcorea atât de bine. O privea ore în şir.

„E un înger. Doamne, e un înger! O fi într-adevăr un înger? De ce nu, doar vine din cer..."

Yarnoo îi povestea viaţa ei, cum fugise din baza de pe Lună ca să stea cu el. Şi Orlando era mândru de această iubire extraterestră, dar nu înţelegea o iotă din tot ce-i povestea Yarnoo. Baza de pe Lună? Dhil-o? Em, c 15000'XX? Bine, se gândea, nu-i din lumea asta...

Şi punea un disc pentru ea:

...vin
dintr-o lume ciudată...

Şi o iubea pe Yarnoo, o iubea în felul său.

XIII

Nu pot să cred, spuse Uj, acolo, pe baza de pe Lună,

spuse Ahd, controlaţi dumneavoastră singur.

Uj rămase cu gura căscată de uimire.

— Îndrăgostiţi? Un pământean şi Yarnoo, biologul nostru?

— Întocmai.

— Dar suntem două rase foarte diferite. Niciodată nu ne-am putut înţelege!

Ahd privi un moment prin telescop şi zâmbi.

— Ei, spuse arătând spre Pământ, se pare că ei nu gândesc astfel.

Uj îşi trecu mâna peste frunte.

— Cred că un păhărel bun de *mirma* mi-ar face bine, spuse el.

nebunul zdrenţăros

— Ce-i, nebunule?

Zdrenţărosul îl privi pe individul cu pantaloni foarte strâmţi, cu un lanţ imens de aur şi pantofi crăpaţi de atâta lustruit, gândindu-se că oameni de felul acesta împiedicau sosirea saturnienilor, şi se simţi cuprins mai întâi de furie, apoi de dispreţ, iar mai târziu deveni indiferent, se uită în altă parte şi pipăi nişte foi înnegrite din buzunarul stâng al sacoului negru. Individul cu pantofii crăpaţi de atâta lustruit se chinuia să-şi scoată cu unghia dintre două măsele nişte resturi de fasole neagră şi la jumătatea acestei ocupaţii îl privi din nou pe zdrenţărosul care părea absent.

— Ce-i, nebunule?

Repetă întrebarea lovindu-l uşor cu piciorul.

— Nimic, răspunse zdrenţărosul. Şi adăugă: Dă-mi un franc.

— Ce să faci cu el?

— Mi-e foame.

Celălalt se întoarse la locul său. Se aflau sub colonadele unei papetării din strada Compostela, vizavi de prefectură.

— Eu însă, nebunule, spuse cel cu pantofii crăpaţi, am mâncat ca un rege, orez cu fasole şi două banane mici. O porţie, maestre, cât toate zilele, ce se revărsa din farfurie.

Observă că zdrenţărosului îi lăsa gura apă.

— Dacă mănânci toate astea, mori, maestre. Şi după aia am băut o ceaşcă imensă de cafea şi-acum iată-mă fumând o Partagás, ţigara tinerilor. Ce zici?

— Dă-mi un franc.

— Un franc? Dar ce crezi, nebunule, că sunt preşedintele republicii, sau ce? Fură. Sparge o uşă. Eu când

am nevoie de bani mă duc şi, zbang, sparg o uşă... Eu nici nu ştiu ce-i foamea, frăţioare.

Zdrenţărosul întoarse privirea şi apoi se uită la cer. Cel cu pantaloni foarte strâmţi se ridică în picioare.

— Uite ce-i, dacă-mi povesteşti ceva despre tipii ăştia de care vorbeşti, îţi dau bani. Unde sunt?

Zdrenţărosul arătă vag spre cer.

— Acolo sus? Sunt păsări sau ce sunt?

— Nu sunt păsări... Îmi dai francul?

Celălalt trase o ladă cu sticle de bere şi se aşeză lângă el.

— În regulă, maestre... Spune-mi, vorbeşti cu ei? Lumea zice că vorbeşti cu ei. E adevărat? Hai, vorbeşte-mi despre asta... Câştigi un franc. Dacă-mi povesteşti totul, îţi dau un real [4]. Maestrul îl privi o clipă dispreţuitor, apoi se gândi la cele zece centime şi la friptura ce se putea mânca cu banii ăştia şi începu să vorbească.

— Nu sunt păsări, îi spuse, sunt oameni...

— Şi trăiesc în cer, maestre?

— Sunt pe Lună.

— Au fost pe Lună?

— Au venit pe Lună.

Celălalt scuipă o cojiţă de fasole.

— Dar cum o să vină pe Lună? Luna nu-i aici, e acolo. Au fost, maestre, n-au venit. Nebunule, foamea te face...

— Am spus au venit şi am folosit bine verbul. Ştiu să vorbesc puţin mai bine decât tine. Sunt bacalaureat şi în afară de asta am studiat... puţină astronomie.

— Astro... *ce*?

— Astronomie.

---

4 Monedă spaniolă valorând cinci lei (span.)

— A, da, despre horoscop.

Zdrenţărosul se gândi la cele zece centime şi încercă să uite toate celelalte.

— Da, Nălucă, întocmai.

— Ascultă, mă numesc Cuti. Nici ţie nu-ţi place să ţi se spună nebun.

— E adevărat, Cuti. Întotdeauna trebuie să respecţi, ca să...

— Bine, bine, nebunule, dăi drumu' că trebuie să plec şi o să pierzi cei zece biştari. Na, ia şi fumează o ţigară.

După ce-şi şterse mâinile pe pantaloni, zdrenţărosul luă ţigara de la Cuti. Fumă o clipă cu ochii închişi.

— Tocmai îmi spuneai că au fost...

— Că au venit.

— Dar explică-mi, mă, cum vine asta. De ce au venit? Luna se află acolo.

Individul cu sacoul negru scoase fum pe nas şi privi ţigara.

— Da, Luna se află acolo, dar ei vin de dincolo.

— De dincolo? Sunt fantome?

Zdrenţărosul făcu un efort să-şi imagineze cum funcţiona creierul lui Cuti, dar nu reuşi.

Vorbi calm.

— Nu sunt fantome. Sunt oameni din altă lume. Din altă lume decât a noastră.

Cuti îşi întinse picioarele şi le scărpină.

— Dar spui... că nu sunt marţieni, nu? Atunci ce sunt? Nişte fantome... Nebun, într-adevăr...

— Sunt saturnieni.

— Saturniani?

— Nu, saturnieni.

— Ce-i asta?

— Locuitori de pe Saturn.

— Care Saturn?

— Planeta.

— Ce planetă?

Zdrenţărosul scuipă.

— Nu ştii nimic.

— Ah, nebunule, le încurci pe toate. Hai, explică-mi, cum e?

— Sunt obosit, n-am poftă să vorbesc. Mi-e foame. Te rog dă-mi un *real*.

Cuti se distra.

— Mai întâi povesteşte-mi despre lucrurile alea.

— E greu, nu înţelegi nimic.

— N-are importanţă.

Căposu, care-şi curăţise pantofii la lustragiul din colţ, se apropie uitându-se la dunga impecabilă a pantalonilor săi foarte bine călcaţi şi atât de scrobiţi, încât păreau de carton. Avea un cap enorm şi privea chiorâş cu un singur ochi.

— Mă Căposule, vino-ncoa. Tu ştii ce-i o planetă?

— E o muncă?

— Nici o muncă. Nebunul spune că indivizii ăştia vin de pe o planetă de acolo...

— Care indivizi?

— Indivizii ăştia... Indivizii despre care tot vorbeşte maestrul.

— Nu ştiu nimic despre ei.

Cuti îi făcu cu ochiul.

— Ce prost eşti, Căposule! Adevărul e că nu degeaba-i maestrul maestru.

Zdrenţărosului îi zburaseră gândurile în spaţiile siderale, dar cotul pe care i-l trase Cuti îl readuse la realitate. Privirea îi era tulbure şi sudoarea îi şiroia pe frunte.

— Ei, nebunule, ce-i cu tine?

Căposu zăngăni monedele în buzunar.

— Nu vezi, moare de foame.

Cuti îşi drese glasul.

— I-am promis un *real* ca să mănânce o friptură.

— De ce nu i-l dai?

— Mai întâi trebuie să-mi povestească despre lucrurile astea. Că doar n-o să i-l dau pe gratis!

Căposu zăngănea mai departe monedele în buzunar.

— Ce-i, nebunule? Numără, sunt zece biştari. Pentru zece biştari îţi inventez pe loc o poveste.

Zdrenţărosul puse mâinile pe genunchi.

— E-n regulă, dar trebuie să-mi dai cele zece centime.

— Desigur, maestre.

Căposu luă o ladă, trecu degetul peste ea ca să vadă dacă nu e murdară şi se aşeză. Zdrenţărosul îşi sprijini capul de perete.

— Cerul, începu să spună, nu-i cum vă închipuiţi… Cerul nu-i decât o perdea.

— Şi ce se află dincolo de cer? întrebă Căposu privindu-şi pantofii.

— Spaţiul.

— Ce culoare are spaţiul ăsta? întrebă Cuti.

— N-are culoare. Spaţiul este complet negru, pentru că n-are lumină, nici atmosferă care s-o reflecte. Dincolo de atmosfera terestră, cerul e negru, deşi soarele străluceşte. Soarele este o stea, şi cerul e plin de stele…

— Cum o să fie soarele o stea! exclamă Cuti. Soarele e

soare, şi stelele...

— Soarele este o stea. O stea pe care o numim Soare. Stelele ce se văd noaptea sunt sori...

— Zău că nu înţeleg, spuse Căposu. Lasă asta, vorbeşte mai bine de arătările alea. De unde vin?

— Nu sunt arătări, sunt oameni din altă lume.

— Ce lume?

— Pământul este o lume, Marte alta, fiecare planetă este o lume. Înţelegeţi?

Cuti se scarpină în cap.

— Nu înţeleg o iotă.

— Mă Nălucă, îi spuse Căposu, da' prost mai eşti.

— Da' tu, mă Căposule, ştii ceva despre toate astea? Ia spune-mi! Ce-i o planetă? Să te văd! Nu ştii nimic!

Zdrenţărosul interveni:

— O să vă explic.

Căposu se ridică dintr-o săritură.

— Da' eu ştiu, mă, într-adevăr. Pământul este o planetă, asta-i! E sau nu aşa, nebunule?

— Da, Pământul este o planetă.

— Vezi?

— Ştii fiindcă ţi-a spus maestrul.

— Niciodată n-am vorbit cu el despre asta.

Doi sau trei oameni care treceau pe acolo s-au apropiat să asculte; Căposu îl apucă pe unul din ei de cămaşă.

— Întreabă-l pe Cheo, dacă nebunul mi-a spus ceva despre asta. Uite-l pe Casquete (Scufie) şi pe Pata (Labă), întreabă-i şi-o să vezi.

— Ce se întâmplă? întrebă Labă.

— Nimic, răspunse Cuti, ăsta crede mereu că ştie mai mult decât ceilalţi.

— Dar care-i chestia? întrebă Cheo, şi Cuti spuse că-i vorba despre planetă. Cum planetă? Ce-i asta?

Scufie îşi făcu loc şi spuse că stelele sunt planete. Zdrenţărosul îi explică că unele stele sunt planete.

— Şi celelalte stele, întrebă el, ce sunt atunci?

— Sunt stelele adevărate, răspunse zdrenţărosul. Dintre aceste punctişoare ce strălucesc noaptea, unele sunt planete şi altele stele.

Tăcură cu toţii o clipă.

Căposu scuipă şi spuse:

— Da, există planete şi stele. Luna este o planetă.

— Luna este un satelit, îl corectă zdrenţărosul.

Cuti râse.

— Nu ştii nimic. Auzi, să spui că Luna e o planetă! Ce prostie!

— Nici tu nu ştii nimic, Nălucă.

— Îi cântă în strună nebunului, comentă încet Cheo cu Labă.

Dintr-o dată spuse:

— De ce nu-l chemăm pe Orlandito?

— Pentru ce? întrebă Cuti.

— El ştie o grămadă din lucrurile astea. N-aţi aflat?

— Ce anume? întrebă Labă.

Căposu se plesni atunci peste frunte, se întoarse spre zdrenţăros şi-l scutură de braţ.

— La dracu, nebunule, uitasem! Tu nu ştii că Orlandito trăieşte cu una din arătările astea despre care vorbeşti tu...

Zdrenţărosul privi neîncrezător grupul. Presimţea că o să urmeze gluma ce va sfârşi ca întotdeauna cu aprinderea unui exploziv înăuntrul lăzii pe care stătea el.

Scufie şi Labă râdeau scărpinându-şi picioarele.

— Ce s-a întâmplat, Cheo? întrebă Cuti.

Cheo îl împinse pe Căposu.

— Spune tu!

Căposu puse o mână pe umărul lui Cuti, se uită de jur împrejur şi spuse ca în secret:

— Măi băieţi, ascultaţi, se spune că Orlandito trăieşte cu o marţiană... Pe maică-mea, băieţi! El singur mi-a spus. Zice că a venit într-o farfurie zburătoare... zău, mă!

Labă se despărţi de grup bătând din palme.

— Ha, ha, ha! Mă iei drept tâmpit, mă? Pe mine?

— Labă, să-mi moară babaca dacă nu-i adevărat. El singur povesteşte peste tot. Douăzeci de persoane l-au văzut cu ea. Pe cuvântul meu, Labă! Întreabă-l pe Paco când o să-l vezi; el a văzut-o pe tipă. Zice că-i roşie şi transparentă şi că e nebună după Orlandito. Mamă Doamne! Credem că ştiţi. Tu nu ştiai, mă Nălucă?

Zdrenţărosul deveni foarte serios.

Cuti izbucni în râs.

— Te-a tras pe sfoară! îi spuse, dându-i o palmă în spate. Şi tu l-ai crezut? Ce prost eşti!

— Nu, nu cred nimic! Dar nebunul vorbeşte mereu despre arătările astea... Spune că-i adevărat că se află aici. Şi-apoi, Orlandito nu-i trage pe sfoară pe prieteni... Pe cuvânt că eu nu ştiu. Ascultă, nebunule, tu crezi toate astea?

Zdrenţărosul era palid.

— Nu trebuie să glumiţi cu lucrurile astea, răspunse.

— Nimeni nu glumeşte, nebunule, îi răspunse Cheo. Mie mi-a povestit Paco. Zicea că e o femelă foarte frumoasă, care pare un înger.

— O să pară un demon, spuse Căposu.

Zdrenţărosul repetă:

— Nu trebuie să glumiţi cu asta.

— Fii liniştit, nebunule. Cine glumeşte? E adevărat, mă? Nu spui chiar tu că aceste arătări sunt aici? Se află aici.

Scufie îşi scărpină bărbia.

— Mă băieţi, de ce nu-l chemăm pe Orlandito?

— Să spună el singur dacă-i adevărat sau nu. Ce ziceţi? Să-l chemăm?

— Da, da, spuse Labă. O să-l caut, e în barul din colţ.

Fugi spre colţ. Zdrenţărosul profită de ocazie ca s-o şteargă.

— Unde-i nebunul? întrebă Cheo uitându-se în toate părţile.

— Uite-l acolo, strigă Cuti. Nebunule!

Scufie alergă şi-l ajunse din urmă când dădea colţul pe strada Luz. Îl aduse înapoi aproape în brânci.

— Adu-l aici, spuse Cheo, că îndată vine şi Orlandito.

Labă venea vorbind cu Orlando şi arătând spre nebun şi spre cer. Orlando îl evita pe Labă pentru că mirosea şi era murdar de parcă ar fi stat sub pământ, în timp ce el era îmbrăcat ca de obicei cu hainele albe din dril 100, lustruite de atâta călcat. Se apropie cu un pahar de bere în mână şi cu ochii injectaţi, pe jumătate închişi.

— Ascultă-mă, Orlandito, zise Cuti, aud că umbli cu o marţiană... Uite-l pe nebun. Spune că nu trebuie să glumiţi cu lucrurile astea. Nu-i aşa că nu glumeşti?

— Mie mi-a povestit Paco, preciză Cheo. E adevărat, nu?

Orlando sorbi o înghiţitură de bere.

— Da, e adevărat, dar de ce vă agitaţi cu toţii?

— Se spune că e roşie, răspunse Scufie.

— Ca o pătlăgea, mă, explică Orlando zâmbind.

Labă îl privi uimit.

— Se mai spune că are aripi şi e transparentă.

— Şi că pare de cristal, adăugă Cuti.

— Da, băieţi, şi ce-i cu asta? E o gagică. Ce importanţă are dacă-i roşie sau verde sau galbenă. Am cunoscut femei de toate culorile şi de toate formele.

— Dar o marţiană! exclamă Scufie.

— Pentru că Havana mi se părea prea mică, mă, răspunse Orlando.

Labă comentă cu Cuti.

— Frăţioare, adevărul e că Orlandito e mai nebun decât nebunul.

Şi Cuti adăugă:

— A încurcat-o rău.

Zdrenţărosul înainta, îşi drese glasul zgomotos, scoase o grămadă de hârtii murdare pe care le ţinea într-unul din buzunarele sacoului şi se îndreptă spre Orlando.

— Dumneavoastră spuneţi că trăiţi cu o fiinţă din altă lume; aţi putea s-o descrieţi? Cum e?

— Ce-i cu nebunul ăsta?

— Te întreabă cum e tipa, mă frăţioare, interveni Cuti. El ştie o mulţime din lucrurile astea. Spune-i, spune-i cum arată.

— Da, da, adăugă Căposu, ştie şi ce-i o planetă. E adevărat, nebunule, că ai studiat lucrurile astea? A înnebunit din cauza asta. E nebun de atâtea câte ştie.

— Cum arată? întrebă din nou zdrenţărosul.

— E foarte frumoasă, maestre. Nu ştiu… e ceva aşa…

— Ei, cum e, mă? întrebă Labă.

Orlando îşi aranjă cămaşa şi îşi controlă dunga pantalonilor. Se îndepărtă puţin de grup, ca să nu-l

murdărească ceilalţi. Închise ochii şi spuse de parcă ar fi încercat să reînvie o viziune minunată:

— E un nor de parfumuri, suavă... Înaltă... Se mişcă ca un mic animal. Dintr-o dată, deschise ochii. Băieţi, e o zeiţă!

— E îngrozitor de beat, spuse Labă.

Zdrenţărosul îl privi drept în ochi.

— Din ce planetă e? De unde vine?

— În fine... răspunse Orlando mângâindu-şi bărbia, ea spune că vine de pe Lună, de acolo de sus... A venit să mă caute într-o farfurie zburătoare, e o saturniană.

— Ce este? întrebă zdrenţărosul.

— Da, bătrâne, o saturniană. Nu se numesc aşa femeile marţienilor?

Individul cu sacoul negru încercă să descopere în ochii lui o umbră de glumă.

— Saturnienii sunt locuitorii planetei Saturn. Au venit pe Pământ ca să stabilească o bază pe Lună.

Ceilalţi ascultau în tăcere şi se distrau cu lucrurile spuse de nebun şi de Orlandito. Labă îi dădu cu cotul lui Scufie, şi Scufie Căposului care încetă să râdă.

Orlando sorbea berea. Dintr-o dată spuse:

— O cheamă Yarnoo.

Zdrenţărosul scoase un ţipăt.

— Cum? Cum ai spus?

— Yarnoo!

— Mamă Doamne, ce nume! exclamă Scufie. Zdrenţărosul căută cu frenezie printre hârtiile sale şi scoase una din ele. O citi şi apoi spuse:

— Nu poate fi aşa. De unde ştiţi?

— Ea mi-a spus.

— Nu se poate! îi tremura vocea.

— Cum să nu se poată! Ce-i cu individul ăsta? O cheamă Yarnoo, e o saturniană, e gagica mea!

Zdrenţărosul gâfâia:

— Vă rog, îi spuse, vă rog să-mi explicaţi. De unde ştiţi toate astea? Eu cunosc foarte bine aceste lucruri, spuse el arătându-i hârtiile şi apropiindu-se de el. Vedeţi hârtiile astea? Aici am notat totul. Chiar şi diferite nume, şi... şi pe una din ele o cheamă întocmai... Yarnoo!

— E gagica mea.

— Femeia dumneavoastră?

— Da, şi e moartă după mine... Nebună după mine. Zdrenţărosul tremura, ochii îi ieşiseră din orbite; se apropie mai mult de el şi Orlando se dădu înapoi.

— Ei sunt! exclamă zdrenţărosul. Dar ei... ei nu pot... Orlando îl opri cu un gest al mâinii.

— Nu te apropia prea mult că ai să mă murdăreşti. Ce-i cu zdrenţărosul ăsta?

— Ea... ea a venit în ultima expediţie. Au o bază pe Lună. Sunt fiinţe superioare! Şi spuneţi că ea... că ea şi dumneavoastră...? Nu!

— Da, mă, e gagica mea!

— Asta-i o calomnie infamă. O creatură sublimă nu poate... Nu! Sunteţi un mizerabil. Un mincinos!

Se aruncă asupra lui şi-l apucă de reverul hainei. Orlando privi cu oroare mâna aceea murdară şi plină de grăsime de pe costumul său alb, de curând scos de la curăţătorie, vederea i se înceţoşă şi-i trase o palmă. Zdrenţărosul se rostogoli pe jos şi căzu peste lăzile de bere.

— L-a omorât! spuse Cheo.

Labă fugi spre el şi-l ajută să se ridice; îi curgea sânge

din nas.

— Minciună! strigă zdrenţărosul cu glas stins.

— Priviţi, strigă Orlando, ştergându-şi pata de pe rever. Apucă furios paharul cu bere şi-i dădu un pumn lui Labă. Tu eşti vinovat!

— A înnebunit! spuse Scufie.

Cuti se îndepărtă de el şi strigă:

— Puneţi mâna pe Orlandito!

— Prinde-l că-l omor! exclamă Labă.

Scufie şi Cheo îl prinseră pe Orlando, dar el reuşi să-l lovească pe zdrenţăros în burtă. Zdrenţărosul se aplecă şi vomită un lichid verzui.

În această clipă apăru Yarnoo.

Nimeni n-a ştiut cum ajunsese, dar se afla acolo şi era într-adevăr roşie şi strălucitoare. Orlando se smulse din strânsoare, Labă o luă la fugă, urmat de Scufie şi Cheo, care ţipau. Cuti şi Căposu înmărmuriră privind-o. Zdrenţărosul se ridică în picioare şi o văzu. Chipul i se lumină dintr-o dată.

— Dumnezeule! exclamă. Un saturnian!

Şi leşină.

Orlando îşi reveni din uimire şi deveni arogant.

— Ascultă-mă, îi spuse lui Yarnoo, ţi-am spus să nu te mişti din cuşcă. Ce cauţi aici, fetiţo? Să vedem dacă îţi merge cu mine. Şterge-o acasă!

Ridică o mână, dar mâna îi rămase congelată în aer. Apoi simţi că-l învârte cineva şi-l izbeşte de un perete.

Căposu şi Cuti îl văzură pe Orlando învăluit de o rafală, apoi zburând şi izbindu-se de perete în mod inexplicabil. Apoi rafala, care era de fapt Yarnoo mişcându-se, se aplecă peste zdrenţăros, îl ridică în picioare, îl trezi din leşin, şi

apoi se înălţă spre cer cu un şuierat, totul petrecându-se într-o secundă.

Căposu şi Cuti se priviră, aveau mâinile încleştate şi erau palizi de uimire.

— La naiba! exclamară.

îngerul copilului

Tatăl îşi aşeză băiatul pe genunchi şi-i spuse:

— Am să-ţi povestesc o poveste despre saturnieni.

— Ce-i un saturnian, tăticule?

— Ai să afli îndată, şi ai să mai afli, băiatul meu, că în viaţă trebuie să deschizi bine ochii. Ascultă:

Într-o duminică după-amiază, copilul sta la poartă şi privea strada însorită şi pustie. Seara se lăsa ca o perdea groasă, şi el se ghemuia tot mai mult, contemplând singurătatea şi liniştea care erau aceleaşi în fiecare duminică. Când începu să se simtă într-adevăr singur şi trist, apăru pe cer o sferă ca un imens balon de săpun. Copilul fugi spre mijlocul străzii şi urmări cu privirea rotirile lente ale acelui balon ce creştea mereu. Crescu până ajunse la un diametru de aproape trei metri, de aceea era foarte aproape de el şi coborî uşor pe pavajul străzii, chiar lângă el.

Din sferă coborî un saturnian.

Era foarte înalt şi zvelt, cu ochii mari, negri, şi pielea roşie, strălucitoare, acoperită de nenumărate băşicuţe colorate.

Două fascicole de lumină galbenă porneau în direcţii opuse din mijlocul craniului, ca nişte antene de insectă.

Când coborî din sferă şi luă contact cu atmosfera terestră se desprinse din trupul său un şuierat slab.

Copilul nu păru nici o clipă că se sperie de înfăţişarea lui.

Şi amândoi se priviră calm, drept în ochi; se priviră de parcă s-ar fi cunoscut din totdeauna. Saturnianul înaintă

spre copil.

— Bună ziua, îi spuse.

— Bună ziua, răspunse copilul.

Saturnianul îi arătă balonul său imens, sfera lui zburătoare, şi-l întrebă:

— Nu vrei să mergi cu mine?

Ochii copilului străluciră de bucurie, dar îşi aminti ceva şi se încruntă.

— Nu pot... Ezită un moment şi adăugă: Sunt pedepsit.

— De ce eşti pedepsit?

Era cât pe ce să spună o minciună, dar privirea saturnianului îl opri.

— Oh... Am spart ceva şi m-au pedepsit.

— Ce ai spart?

— Un pahar. Dar fără să vreau...

Saturnianul făcu un gest pe care copilul nu-l înţelese.

— Şi pentru asta te-au pedepsit?

— Da, tata m-a bătut şi m-a pedepsit. Şi mi-a spus să nu mă mişc de aici.

— Hm, exclamă saturnianul şi păru că zâmbeşte. Ascultă, să facem ceva...

— Da, spuse copilul, cu ochii luminându-i-se din nou de bucurie.

— Uite despre ce-i vorba, continuă saturnianul. Am să inventez un copil ca tine. Îţi va semăna întru totul şi-l vom pune în locul tău. Asemănarea va fi atât de perfectă, încât tata n-o să observe înlocuirea, n-o să-şi dea seama de nimic; nimeni nu-şi va da seama. Şi noi o să putem pleca. Ce zici?

Copilul îl privi fascinat pe saturnian.

— Dar cum ai să faci?

— Foarte simplu: priveşte.

Şi, în faţa ochilor uimiţi ai copilului, apăru în uşa sferei alt copil foarte asemănător cu el.

— Oh! exclamă el. E la fel ca mine.

— Dar e un robot...

— Un ce?

— Un ro... E o marionetă. O marionetă ce seamănă mult cu tine, nimic altceva.

Şi marioneta, foarte asemănătoare cu copilul, se duse şi se aşeză în faţa porţii, îşi sprijini bărbia pe genunchi, îşi cuprinse picioarele cu mâinile şi luă o înfăţişare foarte tristă; înfăţişarea copilului dinaintea sosirii saturnianului.

— Şi acum, spuse saturnianul frecându-şi mâinile, ne vom plimba şi vom vedea multe lucruri...

— Unde vom merge? Prin cer?

— Dacă vrei o să mergem prin cer.

— Şi vom putea zbura foarte sus deasupra mării şi, de asemeni, până la ţară, să vedem toate animalele?

Saturnianul zâmbi. Şi zâmbetul lui avea ceva misterios...

— Vom putea, răspunse el, dacă asta e dorinţa ta.

— Şi o să zburăm tot timpul şi nu va mai trebui să mă întorc să mă spăl pe faţă şi să mă culc?

— N-o să mai trebuiască... Niciodată n-o să mai trebuiască, spuse el, şi-i arătă marioneta, robotul. Celălalt va face totul în locul tău.

Privi puţin îngrijorat în jur şi-l întrebă:

— Plecăm?

— Da, răspunse copilul fugind spre balon.

— O clipă, îl opri saturnianul. Dă-mi mâna, te-ai putea rătăci foarte uşor acolo înăuntru.

— O, nu, râse copilul. Cum aş putea să mă pierd într-un loc atât de mic?

— Să nu crezi asta. E foarte mare. Ai să vezi.

Şi apucându-l de mână intrară amândoi prin deschizătura sferei.

Primul lucru pe care îl văzu copilul a fost o imensă vale, unde erau tot felul de animale vii şi diferit colorate, şi îndată după ce străbătură valea, care părea nesfârşită, ajunseră într-un oraş ca de jucărie ce plutea în cer.

Copilul era uimit şi nu înceta să-i pună întrebări tovarăşului său de drum.

— Ţine-te bine că zburăm, îi spuse saturnianul.

Zburară foarte sus.

Şi copilul văzu mulţi copii ca el, mii, milioane de copii, care de asemeni zburau, şi strigau de bucurie, şi se jucau în aer, în oraş, singuri sau însoţiţi de alţi saturnieni.

— Ascultă, spuse copilul ciudatului său tovarăş de drum, nu ştiam că un balon de săpun e atât de mare şi de frumos pe dinăuntru. Aşa sunt baloanele de săpun?

— Nu cred. Ăsta e un balon special.

Copilul îl privi serios în ochi.

— Eşti un înger!

— Un ce? întrebă saturnianul.

— Un înger, repetă copilul. Un înger din cer, un înger al lui Dumnezeu. Nu ştii ce-i un înger?

— Nu ştiu. Dar oricum, dacă ţi se pare, atunci sunt înger. Şi eu vin din cer. De acolo, de foarte departe, de pe planeta Saturn.

— Ce-i o planetă?

— O planetă e.... Ei bine, o planetă e ceva ca şi balonul meu de săpun...

— A, spuse copilul. Şi acum unde mergem?

— În oraşul copiilor, răspunse saturnianul şi acceleră zborul prin nori.

Când ajunseră în oraş, saturnianul îi spuse:

— În oraşul ăsta te poţi juca tot timpul. Şi poţi mânca tot ce pofteşti, şi poţi fuma până te faci verde de atâta fum tras în piept. Îţi poţi murdări haina, şi poţi sări şi striga cât doreşti. Acest oraş atât de frumos este al copiilor şi este făcut tot din bomboane. Şi aici sunt milioane de copii care se vor juca cu tine. Toţi copiii de pe Pământ sunt acum aici. Tu erai singurul care lipsea.

Saturnianul privi spre oraş şi-şi frecă mâinile mulţumit. Un nor întunecat trecu prin faţa ochilor săi.

— Du-te şi te joacă, adăugă el. Mai târziu o să venim să vă luăm.

Şi dispăru între norii din ce în ce mai deşi şi mai negri.

Copilul alergă fericit spre oraş şi se jucă cu toţi copiii din lume, şi mâncă dulciuri şi îngheţată până se sătură.

Când se făcu noapte, cerul se umplu de zgomote îngrozitoare, şi copiii descoperiră îngroziţi, încetul cu încetul, că trupurile lor se schimbaseră, că semănau acum cu nişte mici animale. În loc să strige, mugeau sau răgeau ca măgarii, sau behăiau ca oile, sau nechezau ca mânjii, sau gâgâiau ca gâştele, sau orăcăiau ca broscuţele.

Copilul începu să behăie şi să plângă înfricoşat; voia să strige, dar behăia.

În acest moment apăru saturnianul, încruntat şi diabolic. Izbucni în râs.

— Totul e în ordine, spuse el. Eşti transformat într-o frumoasă oiţă. Plângi ca să te întorci acasă? Dar nimeni nu te va mai iubi, nici chiar părinţii tăi. Acum eşti bun doar ca

să fii mâncat, ca şi toţi ceilalţi copii de pe Pământ. Acolo sunt roboţii care îi înlocuiesc. Ştii ce se va întâmpla când roboţii vor creşte?

Din cer coborau nişte îngrozitoare maşini negre, cu cleşti mari, ca să-i înşface pe copii.

— Să mergem, ordonă saturnianul uneia din maşini, luaţi-l pe ăsta. În ogradă cu el!

Maşina hurui, scoase de peste tot vapori şi foc şi se apropie greoaie de copil.

Cleştele ei gigant se ridică foarte încet deasupra capului său. Se legănă o clipă sus şi apoi căzu brusc, şuierând.

— Mamă! strigă copilul şi fugi plângând spre hol.

— Ce s-a întâmplat? întrebă ea.

— Mi-e frică, scânci copilul. Nu vreau să stau singur în camera întunecată. Mami, mami, o să mă ia saturnienii!

Mama se întoarse clocotind de furie către soţul ei care citea liniştit şi ţipă la el:

— Dobitocule! Când o să încetezi să-i povesteşti copilului înainte de culcare aceste poveşti îngrozitoare?

Şi apoi, mângâindu-şi copilul pe cap, îi spuse:

— Lasă, copilaşul meu, saturnienii nu există. Sunt poveşti de-ale tatii. Fii cuminte, merg să stau cu tine.

Dar când intrară în odaie, copilul descoperi două antene lungi ce se mişcau încet pe capul mamei sale.

— E bine... îi spuse Doo lui Oaj, după ce-i citi unele fragmente din cartea sa despre pământeni. Dar... mi se pare că abuzezi de nume fantastice... de terminologii neobişnuite, de fapte absurde.

Se rezemă de speteaza scaunului şi continuă:

— De exemplu, este absurd ca un oraş să existe pe suprafaţa unei planete. Oraşele se construiesc sub pământ; în acest cadru pot exista unele variaţii, dar totdeauna cu o limită... rezonabilă. Şi apoi, cititorul se plictiseşte de atâtea nume ciudate: un oraş care se numeşte *Havana*, un om care se numeşte *Pedro*, o băutură care se numeşte... *Bacardi.* În loc de tuneluri spui că sunt... *străzi*; şi toate acele *cămăşi, pantaloni, mustăţi*... În sfârşit, sincer vorbind, mi se pare că abuzezi...

Oaj suspină şi se uită la paginile lui.

— Ei bine, am încercat să creez o lume, să-i dau autenticitate... Şi dacă într-adevăr sunt oameni pe Pământ, lumea lor trebuie să fie aşa cum o descriu eu. Nu ştiu de ce, dar trebuie să fie aşa.

Doo zâmbi.

— Ah! exclamă, ţi-a şoptit la ureche o păsărică, aşa-i?

Oaj se miră.

— Ascultă-mă, ce înseamnă... *păsărică*?

cele o mie de nopţi

Navele discoidale ale saturnienilor mai străbătură încă o noapte oraşul.

O explozie ce a răsunat deasupra golfului anunţase cu cinci ceasuri în urmă ora nouă.

Străzile erau pustii, sau aproape pustii, şi foarte puţini oameni ridicau privirile spre cer, deoarece nu se putea vedea nimic pe un cer întunecat, fără lună şi stele. Doar un zdrenţăros cu un sacou uzat se plimba pe străzi şi se oprea din când în când pentru a privi în sus.

În noaptea aceea fără lună şi stele, oamenii de pe Saturn zburau în navele lor, cu ochii aţintiţi asupra ecranelor de observaţie. Studiau fiecare colţ al oraşului; nimic nu scăpa ochilor lor imenşi şi miliardelor de aparate extrem de complicate de care se foloseau.

Zburau foarte jos deasupra clădirilor din Havana.

În aceste nave se aflau Ig, pilot mecanic, biolog, astrofizician etc., Ahd, astronom, şi Dug, căpitanul navei Ce-oo. În alte părţi ale lumii întunecate, aşezaţi în faţa ecranelor cu lumini negre ale navelor, zburau Uj, căpitanul navei principale OIc-oo şi şeful expediţiei, Mha, Del şi Oo, astropsiholog.

Jir, Om, Croo, Root şi Crihz, astrobotanista, zburau şi ei deasupra altor părţi ale lumii, însoţiţi de roboţi electronici, de mii de roboţi de toate dimensiunile şi formele.

Navele aproape invizibile, învăluite în lumini negre, zburară jos în noaptea aceea la fel de întunecată ca toate celelalte nopţi alese pentru zbor. La momentul potrivit, au coborât de pe nave în costumele lor roşii de scafandru şi au pătruns pe ascuns în case, în fabrici, în magazine, în

cinematografe, în biblioteci.

La revărsatul zorilor, flotila de observaţie se întorcea pe Lună cu o preţioasă încărcătură de filme, însemnări, înregistrări, fotografii, cărţi, obiecte, planuri, şi membrii ei s-au închis timp de luni de zile cu tot acest material în laboratoarele de pe baza lor.

întâlnire

Doi oameni traversează strada privind cerul şi sunt gata să se ciocnească.

E noapte.

O siluetă roşiatică şi strălucitoare a zburat deasupra lor.

— Ce-a fost asta? întreabă unul din ei.

— Un saturnian, răspunde celălalt.

Cei doi indivizi se privesc în linişte un moment.

— Ce-aţi spus?

— Am spus că era un saturnian.

Îl priveşte distrat şi continuă:

— Saturnienii pot zbura liniştit în atmosfera noastră. N-aţi văzut niciodată de aproape pe unul din ei? Se văd mereu, mai ales în nopţile foarte întunecoase, ca asta. Ne studiază, domnul meu, ne studiază! Nu vi se pare fantastic? Fiinţe din altă lume aici pe Pământ, la Havana... Ne studiază, ca să cunoască gradul nostru de inteligenţă şi să vadă în ce fel pot stabili cu noi o legătură de...

— Un moment! îl întrerupse celălalt. Despre ce vorbiţi?

— Despre sa-tur-ni-eni.

— Satur... ce?

— Nieni... Saturnieni, prietene. Oameni de pe planeta Saturn. E bine să vă informaţi despre asta. Pe ce lume trăiţi? Au o bază pe Lună, acolo, acolo sus... Şi în fiecare moment... În fiecare moment pot pune stăpânire pe oraşele noastre! Bum! Aşa, deodată. În realitate se află deja aici, dar se ascund şi se folosesc de trucurile cele mai de necrezut ca să ne supravegheze bine de aproape... Îi poţi întâlni unde te aştepţi mai puţin. E nemaipomenit cum ştiu să se transforme în lucruri...

— Ajunge, i-o reteză interlocutorul său. Nu se poate!
— Totuşi aşa-i!
— E imposibil.
— Vă spun că aşa-i.
— Nu! negă acesta.
— Ba da, afirmă celălalt.
— Nu se poate!
— Dar aşa-i! strigă celălalt şi plecă în goană.

Oaj era într-o asemenea stare sufletească, încât când plecă de acasă o îmbrăţişă şi o sărută pe bătrâna şi slinoasa lui portăreasă.

Cx-oo I, primul satelit artificial al lui Saturn, se plasase pe orbită.

Oaj nu-şi încăpea în piele şi se lăudă toată dimineaţa la slujbă. N-o să mai spună când îl vor vedea trecând: „Iată-l pe nebunul de Oaj, cel care scrie literatura ştiinţifico-fantastică". Acum îl vor respecta

omul de ştiinţă diabolic

Un om de ştiinţă diabolic a inventat un monstruos tun atomic, ca să bombardeze Luna, locuinţa saturnienilor.

L-a botezat Hercule I.

Din fericire (nu ştiu ce fel de fericire) a fost primul şi ultimul Hercule.

Cineva a protestat, altcineva şi-a ridicat glasul şi a condamnat acea monstruozitate numită Hercule, dar cine o să-i dea importanţă unui zdrenţăros oarecare, unui nebun?

— Au venit de pe Saturn, spusese omul de ştiinţă la televizor, şi s-au ascuns pe satelitul nostru, şi şi-au construit acolo bazele lor atomice ca să ne distrugă şi să stăpânească planeta. Dar am descoperit planurile lor groaznice. Şi tunul meu va pune capăt barbariei lor.

Şi, într-adevăr, în aceste momente, Hercule I intra în acţiune, bombardând Luna şi gonindu-i pe saturnieni.

Exploziile nucleare au distrus totul.

A dispărut laboratorul Dhil-o, construit de saturnieni pentru a studia omul, şi de asemenea a zburat şi laboratorul CyX-t.

A dispărut toată baza.

Şi, din nenorocire, din foarte mare nenorocire, a dispărut şi Luna (frumoasa şi alba Lună), şi apoi Pământul, şi din fericire a dispărut şi diabolicul om de ştiinţă.

Oaj încetă să scrie şi se scărpină în cap.

— Cum să continui acum? se întrebă.

Rupse hârtia într-o sută de bucăţi şi bucăţile se împrăştiară.

Se îndreptă spre fereastră, o deschise şi rămase acolo să-l răcorească briza.

Doi oameni traversau tunelul.

Unul dintre ei, care purta *dil* albastru şi *onm* auriu, spunea:

— ...Şi profesorul Ajk a inventat atunci un tun atomic cu care să bombardeze Titan...

— De ce? întrebă celălalt.

— Pentru că cei de pe Jupiter îşi construiseră acolo baze atomice ca să distrugă planeta Saturn.

— Ah... Unde se vinde romanul ăsta?

Cel care purta *onm* auriu deschise braţele.

— Peste tot.

— Cum se numeşte autorul?

— Orlando.

Oaj închise deodată ferestrele.

„Am nevoie de o înghiţitură de *mirma*!" gândi el.

— Şi ce înseamnă acest cuvânt atât de neobişnuit?

Cei doi oameni se îndreptau spre tunelul Df.

— E pseudonimul cu care paleontologul Mnje îşi semnează romanele ştiinţifico-fantastice. Ciudăţenii de-ale scriitorilor.

— Orlando. Merge!

wolfgang amadeo mozart

Saturnienii s-au întâlnit pe baza de pe Lună.

— Să auzim asta, spuse Uj, arătând o mică rolă cu bandă transparentă, uşor albăstrie. E *muzică*!

— Şi ce înseamnă *muzică*? întrebă Xyrla.

— *Muzica*, explică Uj, în dicţionarele terestre înseamnă arta de a combina în aşa fel sunetele, încât să devină agreabile auzului, să delecteze pe cei care ascultă. Aici am o *sonată de Mozart*...

— Ce înseamnă *Mozart*? întrebă Dielma.

— Este numele unui muzician care a murit de mult şi pe care pământenii se pare că-l adoră. Să vedem... pardon, să auzim de ce.

— Ah, spuse Yert, şi ce înseamnă... *sonată*?

— Sonata e o operă muzicală compusă din diferite părţi. Din *alegro, adagio, andante*, şi un final foarte săltăreţ, la care se adaugă uneori un *menuet* sau un... *scherzo*.

— Dar... nu înţelegem nimic! protestă Dug.

— Ei bine, spuse Uj, o să studiaţi toate aceste lucruri. Important e să ascultăm acum *muzică*.

O mică rolă se derulă pe un fel de disc stacojiu, ce se învârtea în interiorul unui aparat acoperit de o reţea complicată de tuburi flexibile şi strălucitoare.

Când banda se termină, tuburile oscilară uşor. Toţi observau mişcarea aparatului, aplecaţi în faţă pe scaunele lor pneumatice şi foarte atenţi.

Aparatul aruncă un fascicul de lumină galbenă prin conul superior, apoi lumina coborî alunecând încet de-a lungul pereţilor impalpabili ai cabinei acustice şi formă un cerc luminos în jurul ascultătorilor, un cerc izolator

împotriva sunetelor din exterior. Atunci răsună prima notă, apoi alta şi alta. Notele se adunară şi se împrăştiară în toată încăperea.

— Oh! exclamă Uj, uimit.

— Frumos! spuse Zyrla, cu un firicel de glas emoţionat din cauza acestei muzici ciudate ce-i răsuna în urechi.

— Grandios! mărturisi Yert şi-şi apăsă pieptul cu mâinile tremurătoare.

Banda transparentă, uşor albăstrie, s-a distrus complet, tot învârtindu-se în ziua aceea, şi aparatul cu tuburi flexibile s-a deteriorat.

saturnienii de pe lună

„Marţienii au sosit
şi au sosit dansând chachacha..."

E POSIBILĂ EXISTENŢA UNOR FIINŢE EXTRATERESTRE PE LUNĂ, anunţau ziarele.

„Se crede că fiinţe din spaţiu au instalat o bază pe Lună", se auzea la posturile de radio.

Şi vânzătorii de ziare strigau pe toate străzile:

— Ediţie specială, marţienii pe Lună.

— Ultimele ştiri, sosirea marţienilor.

— „Lumea", „Marina" despre marţieni.

— „Ţara", „Ţara". Citiţi ştirile despre marţieni. Ultimele ştiri.

— Dă-mi „Ţara".

— Dă-mi „Marina".

— Dar ce-i asta? Aici nu se spune nimic despre marţieni.

Omul citea nedumerit ziarul.

— E o înşelătorie. Nu există marţieni!

Oamenii vorbeau în grupuri peste tot, discutau, comentau, inventau, făceau presupuneri. Erau nervoşi, veseli, înspăimântaţi, indiferenţi, uimiţi...

— Or fi adevărate toate astea? se întreba câte unul privind spre cer.

Altul de lângă el dădea din umeri şi-i răspundea:

— Să nu crezi tot ce se spune. Oamenii îşi închipuie multe azi. Dacă marţienii ar fi pe Lună, cum se spune, ne-ar fi bombardat deja. Oamenii din spaţiu nu aşteaptă. Vin şi distrug.

Paco auzi aceste ultime cuvinte şi fugi spre barul Cabo, unde Orlando bea ca s-o uite pe Yarnoo, care îl părăsise.

Tonomatul cânta într-una cu voce plângăreaţă:

Cămăruţa e la fel
ca atunci când ai plecat
lumina-i aproape stinsă...

Orlando contempla abătut sticla de Bacardi. Era complet beat; era atât de beat, încât aproape nu-i păsa de hainele lui. Avea chiar o mică pată pe costumul său de dril 100.

Paco intră ca un bolid.

— Mă, ai aflat? l-a întrebat.

— Ce-i?

Paco era livid.

— Mă, mă, ţi-am spus!

Orlando bătu cu mâna în masă.

— Dar ce-i?

— Ţi-am spus s-o laşi pe gagica aia!

Orlando suspină şi ascultă placa cu voce plângăreaţă:

...Radioul e acolo
unde l-ai pus
şi acolo va rămâne
cum îţi place ţieee...

— Ascultă, mă, îi spuse Paco zgâlţâindu-l de umeri. Războiul interplanetar! Ţi-am spus, mă! Marţienii au aflat totul. Vin să ne atace! Şi totul din cauza lui Yarnoo!

Orlando bău ce mai rămăsese în pahar şi exclamă:

— Toate sunt la fel, mă, la fel! Croite din aceeaşi stofă!

Tăcu un moment, şi glasul îi tremură când spuse:

— S-a terminat totul, frăţioare!

Paco îl bătu cu palma pe spate.

— Trebuie s-o uiţi pe gagica asta, mă. Ştiam eu că gagica asta o să aducă nenorociri. Marţienii...

— Pst, am şi uitat-o! Gagica asta nu înseamnă nimic pentru mine... Dar, ascultă-mă, trebuie să bei un pahar cu mine. Pancho, adu încă unu aici!

— Nu pot, mă.

— Cum? Mă refuzi tu pe mine, prietenul tău? Dar ce-are lumea azi? Pancho, adu o bere aici.

— Nu aduce nimic, Pancho. Ascultă-mă, Orlandito, nu pot să beau, trebuie să fiu foarte treaz acum. Mulţi îmi datorează bani. Am să-i iau înainte să se întâmple ceva. Nu se ştie ce se poate întâmpla, mă. Tizii din cer sunt aici.

— Ei şi ce? Să vină, băiete. Orlando îi invită la un pahar. Ascultă-mă, Pancho, când o să vină indivizii ăia... să-i serveşti ce ţi-or cere. Plătesc eu! Şi nici o vorbă în plus, m-ai auzit?

— Eu plec, spuse Paco şi ieşi în goană din bar.

Afară îl opri, apucându-l de cămaşă, un zdrenţăros cu sacou negru.

— Nu sunt marţieni, îi spuse. Sunt saturnieni!

Paco se eliberă din strânsoarea zdrenţărosului.

— Dă-mi drumul. Ce-i cu individul ăsta?

— Ascultă-mă. Trebuie să-i primim bine. Vin să ne ajute. Sunt fiinţe superioare. Trebuie să oprim isteria războiului ce pluteşte în aer... Toată lumea vorbeşte de războiul interplanetar. Nu! Ascultă-mă, nu te duce, aşteaptă...

Zdrenţărosul rămase singur, cu zdrenţele fluturând în vânt.

Scoase o grămadă de hârtii înnegrite pe care le păstra într-unul din buzunare, le contemplă un moment şi apoi,

suspinând, le băgă din nou în buzunar şi-şi continuă drumul.

Mergea cu capul în jos pe străzi, murmurând printre dinţi: „Ştiam. I-am avertizat, dar nu m-au ascultat..."

Oamenii se strângeau la colţuri privind spre cer. Zdrenţărosul coborî pe strada Compostela şi se opri în piaţa Arco de Belén. Ascultă comentariile şi dădu din cap contrariat.

— De ce nu intervine poliţia? întrebă o femeie cu un copil în braţe.

Şi cizmarul îi explica:

— Nu se poate face nimic. Nimeni nu li se poate împotrivi. Dacă cineva face ceva, atunci, bum! şi-l spulberă cu un glonte. Mai bine să ne supunem. Ca în filme. Cineva trebuie să li se supună. Nimeni nu li se poate împotrivi. Nici poliţia, nici armata, nimeni. Nici bomba atomică!

— Dar ce vor, ce vor? strigă altcineva.

— Să ne scoată de aici, să ne omoare... Să le rămână totul. Sunt cruzi; omoară pe toată lumea. Pe copii, pe toţi. Vin cu o rază şi fuuu! gata. Într-o clipă distrug totul. Ard totul.

Curierul de la farmacie îşi împinse boneta spre spate şi privi în sus.

— Da, spuse, acum da!

Şi plecă cu motocicleta făcând mult zgomot.

Băiatul care parca maşinile îşi scutură cârpa din piele de căprioară şi spuse:

— Nu încerc să mă gândesc la toate lucrurile astea. Mai curând totul e minciună. Şi, dacă-i adevărat... atunci, ce putem face? Prefer să mă omoare dintr-o dată, fără să-mi dau seama. Şi până atunci, nu mă gândesc. Dumnezeu ştie

cum sunt indivizii ăştia. Cine ştie, poate sunt nişte giganţi de mărimea unei clădiri, sau poate sunt foarte mici, ca o furnică, şi cad de sus cu milioanele... şi te mănâncă!

Auzind aceasta o femeie scoase un ţipăt.

— Nu vă neliniştiţi, doamnă, spuse un bărbat care tocmai trecea pe acolo. Trebuie să fim pregătiţi pentru orice.

— Vai, pentru numele lui Dumnezeu, domnule, spuse femeia.

— Doamnă, continuă bărbatul încet, liniştiţi-vă, nu cred că ne vor face vreun rău. Probabil vin să ne viziteze doar, să vadă cum arătăm, înţelegeţi? Sau mai curând au descoperit aur, ori diamante pe Lună, şi au săpat mine acolo şi nici nu le pasă de noi. Oricum, cel mai bun lucru e să nu ne preocupăm prea mult de asta şi să ne continuăm viaţa ca şi până acum. Ce-am putea face altceva?

Zdrenţărosul ridică atunci o mână şi interveni:

— Nu ne vor face nici un rău, zise el. Sunt fiinţe superioare.

— Ce se amestecă cetăţeanul ăsta! spuse cel care parca maşinile.

Zdrenţărosul înainta spre ei.

— Mă amestec pentru că ştiu, afirmă el energic. Şi în afară de asta nu sunt marţieni, cum se zice. Sunt fiinţe de pe a şasea planetă, de pe Saturn. Şi au venit să ne studieze, să ne transmită cunoştinţele lor şi să încerce să ne ajute. Nu e război! Nu sunt monştri, nici raze, nimic din toate acestea.

Îşi scoase hârtiile şi le flutură în aer adăugând:

— Dovezile se află aici, în aceste hârtii. Eu am vorbit cu ei. Şi nu-i pentru prima oară că vin. De mii de ani vin aici.

Bărbatul care trecea pe acolo le făcu cu ochiul celorlalţi.

— Totul e posibil, spuse, şi-şi continuă drumul.

Când bărbatul dispăru pe strada Luz, oamenii nu-i mai dădură atenţie zdrenţărosului şi se împrăştiară la treburile lor zilnice.

Zdrenţărosul se uită la cer şi îndată coborî privirea. Nişte copii murdari şi burtoşi începură să-l privească culegând pietre de pe jos. Deodată unul dintre ei ridică braţul strigând:

— Pe el, pe nebun!

Şi pietrele plouară asupra lui. Două ore mai târziu, strivit de lovituri, zdrenţărosul zăcea prăbuşit pe o bancă din parcul Fraternidad.

Doi bărbaţi discutau pe banca de alături.

— Ascultă-mă, Raúl, spunea unul, mi-e îngrozitor de frică.

Raúl râse de el.

— Nu fi prost, Jorge. Lucrurile astea nu există. Singurii oameni care există, din fericire sau din păcate, suntem noi. O să vezi că până la urmă totul este o alarmă falsă. Ca şi acum câţiva ani, când cu discurile zburătoare... Şi oamenii credeau că vor fi invadaţi de marţieni. Cred că-ţi aminteşti. Şi nu s-a întâmplat nimic. Niciodată nu se întâmplă nimic.

— Dar ascultă-mă, insistă Jorge, mulţi i-au văzut. Spun că sunt transparenţi. Insecte enorme ca de cristal roşu... cu nişte ochi aşa. Şi toate descrierile coincid. Nu se poate înşela toată lumea! Pe de altă parte, de mult se spune că pe Marte există viaţă. Problema cu canalele... Trebuia să vină şi ziua asta. Acum se află aici, nu-i o poveste! Se spune la radio şi în ziare. Sunt aici!

Zdrenţărosul înclina capul, ca să nu-i scape un singur

cuvânt. Uneori îi apărea pe buze un zâmbet vag. Alteori se strâmba neputincios.

— Vorbă să fie, spunea Raúl, sceptic. Curată isterie. Oamenii sunt în stare să vadă orice lucru. Suntem o bandă de nevropaţi.

Arată spre stradă.

— Priveşte aceste autobuze pline de oameni, priveşte aceste clădiri, priveşte aceste străzi... Nu se poate face nimic. E un du-te vino permanent, panică, isterie... Aglomeraţie, viaţă trepidantă, nebunie, lumini, magazine, zgomot... Zgomotul! Toată lumea e puţin nebună. Asta e situaţia.

Făcu o pauză şi apoi adăugă:

— Spune-mi, i-ai văzut pe marţieni?

— Nu i-am văzut. Dumnezeule, n-aş vrea să-i văd niciodată! Sunt oribili!

— Vezi? exclamă Raúl desfăcând braţele. Niciodată n-ai văzut un marţian şi totuşi afirmi că sunt oribili. Cum poţi afirma asta?

Zdrenţărosul fu de acord cu aceasta şi zâmbi.

— Dar aşa zice lumea!

— Evident. Lumea, totdeauna lumea. Lumea zice. Nici lumea nu i-a văzut! Nimeni n-a văzut nimic.

— Dar radioul...? Şi ziarele?

— Minciuni. Toată lumea inventează câte ceva. Chiar şi tu, dacă continui să gândeşti aşa, ai să sfârşeşti prin a crede c-ai văzut un marţian şi apoi o să spui că ai şi vorbit cu el. Ăsta e mecanismul.

Jorge se plictisi şi se ridică în picioare.

— Eu nu sunt debil mintal!

Dar se întrerupse brusc, tremurându-i mâinile.

— Ce-i cu tine? îl întrebă Raúl ridicându-se în picioare şi apropiindu-se de el. Te simţi rău?

Celălalt nu putea nici măcar să vorbească rămase cu gura căscată şi nu putea s-o închidă. Asuda şi era palid. Avea ochii ieşiţi din orbite.

— Înapoi! reuşi să strige. Tu... tu eşti un... marţian!

Şi plecă fugind şi strigând: „Marţiaan!"

Raúl se privi un moment şi apoi se scărpină tare în cap.

— E aşa cum spun eu. Nu avem scăpare. Suntem o bandă de nevropaţi.

Zdrenţărosul se ridică în picioare dintr-o săritură. Era obişnuit să vadă saturnieni. Văzuse de toate felurile şi toate dimensiunile şi avusese ocazia să asiste la minunile de necrezut ale ştiinţei lor, dar îl tulbura această stranie şi bruscă metamorfoză. „Ce limite o fi având ştiinţa acestor oameni?" se gândi şi se apropie respectuos de Raúl.

Acesta, uluit şi idiotizat, continua să-l privească pe prietenul său pierzându-se în mulţime.

— Ascultă-mă, i se adresă zdrenţărosul.

Raúl se întoarse spre el, dar acesta părea că nu-l vede.

— Ce vrei?

— Sunt un pământean.

— A, da?

— Da, dar nu gândesc ca ceilalţi. Eu ştiu pentru ce aţi venit. Ştiu că sunteţi fiinţe superioare, că nu vreţi război. Aici toată lumea se gândeşte la război. Dar e firesc, suntem încă o planetă subdezvoltată, mă înţelegeţi? Cu siguranţă că mă înţelegeţi! Dumneavoastră înţelegeţi totul. Permiteţi-mi, în numele meu şi în numele întregii omeniri, să vă urez bun venit...

— Dar ce se întâmplă aici? strigă Raúl.

— Nu ştiu, răspunse zdrenţărosul. Oamenii cred că sunteţi marţieni şi le este frică. Vina e a cinematografului. Care este subiectul acestor filme de ştiinţă fantastică? Marţieni monstruoşi care vin să ne distrugă. Invazia marţienilor! Războiul lumilor!

Raúl se apucă cu mâinile de cap. „Am să înnebunesc oare şi eu? se întrebă. Drept cine m-o fi luând individul ăsta?"

— Ascultă-mă, îi spuse, drept cine mă iei?

— Ei, zâmbi zdrenţărosul, sunteţi un saturnian. Unul dintre cei care au venit în ultima expediţie. Cei care au baza pe Lună.

Îşi scoase hârtiile.

— Priviţi, spuse, aici mi-am notat diferite nume. Sunt unii dintre camarazii dumneavoastră cu care am vorbit. Desigur, la început nu ne-am înţeles foarte bine. Dar apoi, deodată, totul a fost foarte uşor. Cred că-mi vorbeau prin telepatie...

Se întoarse deodată spre Raúl şi-l întrebă:

— Acum îmi vorbiţi prin telepatie, sau aţi învăţat castiliana?

— Ascultă, imbecilule, nu sunt saturnian... Sunt...

Dar se opri.

Văzu mulţimea înaintând prudentă spre el şi pe prietenul său Jorge arătându-l cu degetul.

— Domnule, îi spuse atunci zdrenţărosului, cum mă vezi? Adică, cum sunt, ce aspect am?

— Dumneavoastră trebuie să ştiţi, răspunse zdrenţărosul privindu-l mirat. Saturnienii sunt înalţi, roşii, semitransparenţi, luminoşi, zvelţi... Foarte frumoşi. Aşa sunteţi. Deşi... aveţi ceva ciudat! La început eraţi

pământean…

Se întrerupse un moment şi-l examină. Apoi spuse:

— Dumneavoastră nu sunteţi saturnian…

Raúl respiră uşurat.

— Sigur că nu sunt.

— Nu sunteţi saturnian! Sunteţi un pământean care e considerat saturnian.

Ochii zdrenţărosului străluceau de furie.

— Ce uneltiţi?

Lumea înconjura parcul, dar nu îndrăznea să pătrundă în el. Mulţi erau înarmaţi cu beţe şi pietre; unii cu revolvere şi câţiva cu bricege şi cuţite. Unul dintre ei purta o frânghie groasă sub braţ.

— Uitaţi, încercă să explice Raúl, s-au întâmplat următoarele…

— Ce uneltiţi împotriva saturnienilor? Ce propuneţi? se auzea tremurând glasul zdrenţărosului.

— Liniştiţi-vă. E isterie, curată isterie! Pentru că vă gândiţi mereu la marţieni… Oh, nu puteţi înţelege! Au să mă omoare. Ei cred că sunt marţian. Dar eu sunt un om ca dumneavoastră, ca ei… Priviţi-i, sunt înarmaţi, vin spre mine!

Oamenii, temători, încruntaţi, isterici, retrăgându-se şi înaintând, sfârşiră prin a străbate peluza şi se opriră, formând un mare semicerc, la vreo zece metri distanţă. Jorge, cu faţa albă ca varul, se strecura prin mulţime.

— Ajutaţi-mă, îl rugă Raúl pe zdrenţăros.

Zdrenţărosul privi în jur, apoi îl analiză cu atenţie pe Raúl timp îndelungat, şi încet, puţin câte puţin, îi apăru în faţa ochilor aşa cum era, o simplă fiinţă omenească. Redevenea cel pe care îl văzuse la început, cu părul

castaniu, cu chipul prelung şi cu mustaţă. Zdrenţărosul înţelese. Se miră că el însuşi căzuse pradă acelei nebunii. Surâse amar.

— Isterie, spuse Raúl atunci; văd marţieni peste tot. Cred că eu sunt marţian! Fă ceva, au să mă omoare.

Dar când se întoarseră spre mulţime, văzură că unii dintre ei se priveau cu teamă.

Se examinau unii pe alţii, se îndepărtau cu groaza întipărită pe feţe.

Dintr-o dată, unul scoase un ţipăt şi se îndepărtă de camaradul său.

— Aici e alt marţian! răcni el.

Mulţimea fu cuprinsă de agitaţie.

— Şi aici altul!

— Dumnezeule, strigă un al treilea. Sunt înconjurat de marţieni! Ajutooor!

Zdrenţărosul îl apucă pe Raúl de braţ şi se ascunseră după nişte arbuşti din spatele unei bănci.

Mulţimea se împrăştie înnebunită, îmbulzindu-se şi lovindu-se, când auzeau strigătul: „Marţiaan!"

— Pe el!

— Marţiaan!

— Ajutor!

Un om trase cu revolverul, altul îi răspunse de pe o terasă. Se auziră împuşcături. O dâră de sânge curse pe trotuar, scurgându-se în canal.

Raúl se întoarse spre zdrenţăros. Era palid şi mâinile îi transpirau.

— Trebuie să facem ceva! îi spuse. O să murim cu toţii.

Strigătul de „Marţiaan!" răsuna peste tot.

O mitralieră aşezată pe fereastra unei clădiri mătura

străzile. Apoi se auzi o explozie şi totul se cufundă în tăcere.

Zdrenţărosul îşi mângâia bărbia şi privea spre cer.

— Hm! spuse. Au venit degeaba. Ar fi putut să ne ajute atât de mult! Atât de mult! Mi-e ruşine. Ce-or fi gândind în aceste momente despre noi?

— Cine? întrebă Raúl, care începuse să-l simpatizeze mult pe acest bărbat mic de statură, murdar, cu păr lung şi nas coroiat.

— Saturnienii, răspunse zdrenţărosul.

— Vrei să spui marţienii.

— Nu sunt marţieni. Mi-am petrecut toată viaţa explicând lucrul acesta. Aceşti domni care ne vizitează sunt de pe Saturn, nu de pe Marte. Cu toate acestea e foarte probabil să aibă o bază şi pe această planetă.

— De unde ştii toate lucrurile astea?

Zdrenţărosul zâmbi.

— Nu-i nici un mister, domnule. Pur şi simplu observ ce se petrece în jurul meu şi, mai ales, obişnuiesc să privesc din când în când cerul.

— Şi ce se va întâmpla acum? întrebă Raúl.

— Vor pleca, căci e limpede că nu doresc să ne facă vreun rău. Orice ajutor pe care ar încerca să ni-l dea s-ar transforma imediat într-o pagubă. Aţi văzut... Da, vor pleca, dar problema rămâne nerezolvată.

Raúl clătină din cap.

— Nu pot pleca. Nu ne pot lăsa aşa! Trebuie să facă ceva.

— Ce-ar putea face?

— Nu ştiu, să vină aici... să explice... E mai bine decât să stea ascunşi pe Lună.

Zdrenţărosul râse uşor.

— Nu fiţi idealist, domnule. Priviţi în jur, vă puteţi închipui ce s-ar întâmpla dacă ar ateriza, într-adevăr, pe planeta noastră? Vă închipuiţi?

O maşină se ciocni undeva. Se auziră câteva împuşcături şi un tun bubui în depărtare. Din toate colţurile se auzeau ţipete înăbuşite, rugăminţi, plânsete şi strigăte de spaimă.

Nori denşi şi negri acopereau cerul.

Un vânzător de ziare, cu o privire de nebun, străbătu parcul strigând:

— Invazia marţienilor! Sfârşitul lumii! Ultimele ştiri! „Marina", „Lumea", „Ţara".

— Dă-mi „Lumea", strigă Raúl.

Vânzătorul îi dădu repede ziarul, luă cele cinci centime şi continuă să strige:

— Marţienii pe pământ, marţienii dansează chachacha, chacha, chachacha, chachacha...

Zdrenţărosul zâmbea. Raúl citi repede cu glas tare:

— „Mii de farfurii zburătoare au coborât pe Pământ. Lupta împotriva marţienilor s-a dezlănţuit în diferite părţi ale lumii. A început mobilizarea mondială!"

— Războiul lumilor! suspină cu amărăciune zdrenţărosul.

— Dar e absurd! urlă Raúl. Trebuie să faci ceva.

Zdrenţărosul privi în jur.

Străzile erau liniştite. Circulaţia se oprise; magazinele erau închise. Totul era paralizat.

De pe terase, de la ferestre şi din balcoane se iveau ţevile negre ale carabinelor.

— Da, spuse zdrenţărosul. Trebuie să fac ceva.

— Ce te gândeşti să faci?

— Să caut un loc sigur unde să mă ascund până trece nebunia asta. Vă recomand acelaşi lucru. E periculos să staţi pe stradă; oricine poate să tragă de pe o terasă.

— Ce spui?

— Ce-aţi auzit! Veniţi cu mine, cunosc un adăpost formidabil.

— Nu merg nicăieri! E o nebunie.

Zdrenţărosul lăsă braţele în jos.

— Ascultaţi-mă, îi spuse, nu încercaţi să faceţi pe eroul; o să vă zboare creierii, şi nu câştigaţi nimic cu asta... O să treacă în curând totul. Lumea va înţelege...

— Lumea nu va înţelege nimic!

— Cu atât mai rău.

Raúl îşi privi dezamăgit camaradul.

— Credeam că eşti un filantrop.

— V-aţi înşelat. Sunt un filosaturnian. Şi acum plec. Noroc bun. Dacă supravieţuiţi, vă rog să-mi povestiţi totul. La revedere!

Zdrenţărosul fugi ghemuit printre arbuştii din parc, ajunse pe stradă şi o traversă repede, ascunzându-se uneori în spatele maşinilor oprite.

Cineva trase un foc de carabină de la o fereastră şi farul unei maşini se făcu ţăndări.

Zdrenţărosul ajunse pe trotuarul de vizavi şi alergă sub coloanele străzii Monte. Ajungând pe strada Cienfuegos dădu colţul, aproape târându-se.

Îndată se auzi o împuşcătură şi un ţipăt. Apoi totul se cufundă în tăcere timp de câteva minute.

Bărbatul se prăbuşi pe o bancă şi privi spre cer.

Rămase aşa vreo cincisprezece minute, înainte de a

începe să cadă razele fulminante.

călătorul

Călătorul se uită la ceas şi se opri în colţ, cu valiza în mână. Soarele era deasupra capului.

Privea nehotărât în jur, împins când într-o parte când în alta de trecătorii grăbiţi de pe stradă.

Intră în cele din urmă în primul hotel pe care îl zări şi ceru o cameră.

Un băiat îi luă valiza. Urcară în linişte cu liftul. Băiatul, tăcut şi politicos, deschise uşa, îi dădu cheia, se înclină uşor şi dispăru pe coridor.

Bărbatul contemplă încăperea câteva momente din pragul uşii. Era o cameră mică, cu mobila vopsită în alb. Se îndreptă spre pat şi pipăi cearceafurile scrobite. Cercetă sertarele noptierelor, intră în baie, mirosi prosoapele, deschise robinetele, scotoci prin trusa farmaceutică, căutând o urmă oarecare a unei fiinţe omeneşti. Dar totul era rece ca un mormânt, gol şi trist ca un mormânt pustiu.

Închise uşa odăii.

Făcu un duş bun şi se băgă în pat; stătu multă vreme cu braţele încrucişate sub cap, contemplând cerul senin, aspirând mirosul atât de familiar, pe care îl detesta însă, al hotelurilor, şi ascultând zgomotul liftului, al paşilor de pe culoar, vocile îndepărtate, zumzetul celor care veneau şi plecau...

Şi adormi ca în atâtea alte dăţi, singur, în camera unui hotel.

Când se trezi, afară era întuneric. Aprinse lampa şi se uită la ceas. Era abia ora opt.

O linişte prea adâncă, prea densă domnea în jurul său.

Bărbatul se mişcă neliniştit în pat.

Mecanismul fin al ceasului său se auzea clar, din ce în ce mai puternic. Se gândi că ceasul se stricase probabil, căci era cu siguranţă mult mai târziu. Poate patru sau cinci dimineaţa.

Sări din pat, deschise fereastra şi contemplă oraşul.

Străbătu cu privirea tot digul şi se uită uimit la clădirile înalte, cenuşii şi întunecate ale cartierului Vedado. Nici o lumină la nici una din miile de ferestre. Singurele lumini aprinse erau becurile de pe străzi. Respiră adânc aerul rece şi umed al nopţii.

Marea, neagră şi murdară, lovea uşor recifurile. Abia se auzea zgomotul stins al valurilor.

Îşi aprinse o ţigară, se sprijini cu coatele pe balcon şi aşteptă. Ştia că totul era stupid; nu putea fi decât o linişte falsă, un calm momentan, o clipă de odihnă a oraşului care nu doarme niciodată.

Aşteptă, deoarece în orice moment putea să apară în depărtare farul unui vehicul apropiindu-se în goană. Atunci va auzi zgomotul motorului. Cineva o să treacă sub balconul său. O lumină se va aprinde undeva...

Aşteptă.

Aşteptă cincisprezece, douăzeci, patruzeci de minute.

Apoi zâmbi şi-şi spuse că la urma urmelor era un prost. Se pregăti să se întoarcă, când auzi un şuierat.

Un şuierat slab şi tânguitor, nesfârşit.

Pielea i se încreţi deodată şi i se făcu frică. Tonul şuieratului urca şi cobora. Cobora într-atât, încât părea că se stinge, dar nu se stingea. Reîncepea, devenea mai ascuţit. Ridică dintr-o dată capul şi contemplă Luna ce strălucea, rotundă şi albă, pe cerul negru, şi i se păru că acel şuierat cobora din înălţimea lui, căzând de pe Lună ca

o perdea de săgeţi sonore şi repezi.

Intră în cameră şi aprinse toate luminile. Se îmbrăcă în grabă, hotărât să coboare în stradă şi să vadă ce se întâmpla.

Nu aşteptă liftul; coborî scările sărind.

Holul era pustiu. Funcţionarul de la recepţie lipsea.

Prin uşa deschisă pătrundea o briză care împrăştia hârtiile. Ceasul hotelului arăta ora nouă, ca şi al lui.

Încercă să se liniştească şi-şi spuse că aşa ceva nu putea să se întâmple.

Un oraş, sau o parte din el, nu putea rămâne aşa, dintr-o dată, şi în mod misterios, pustiu, nelocuit. Asemenea lucruri nu se întâmplă niciodată. Era cu neputinţă să se întâmple, şi în realitate nici nu se întâmplă. Era absurd. Poate subconştientul său fusese impresionat de una din acele povestiri fantastice pe care le citise şi care vorbeau despre oraşele pustii, distruse de un război nuclear, sau de alte cauze ce nu se puteau explica, oraşe în care ultimul supravieţuitor al rasei umane umbla pe străzi şi striga, şi nimeni nu-l auzea... Un om singur pe lume.

Era absurd, totuşi tremura din cap până în picioare, în holul pustiu al hotelului.

— Ei! strigă. Nu-i nimeni aici?

Şi ecoul, născut în singurătatea pereţilor, se juca cu propriile sale cuvinte.

Ieşi fugind şi se trezi făcând aceleaşi lucruri pe care le văzuse la cinema sau le citise în povestirile fantastice: fugind pe străzi, bătând la uşi şi ferestre, chemându-şi cu disperare semenii.

Strigă un nume oarecare, strigă toate numele ce-i veniră în minte.

Şuieratul se auzea deasupra capului său.

Oraşul, cenuşiu şi mort, creştea în jur.

Se opri gâfâind într-un parc. Frunzele de pe jos, smulse de vânt, se îngrămădeau la picioarele lui. În iarbă nu se vedea nici o insectă. Nici o vieţuitoare nu se mişca în jur.

Continuă să meargă cu speranţa că va întâlni poate pe cineva după colţ.

Luna învăluia clădirile în lumina ei, dându-le un aspect mortuar. Călătorul, continuându-şi drumul, ieşi în strada Prado. Copacii îşi legănau uşor coroanele stufoase. Traversă strada şi merse, călcând apăsat ca să spargă liniştea. Abia făcuse câţiva paşi, când văzu un bărbat înaintând spre el din direcţia opusă. Bărbatul era îmbrăcat cu nişte zdrenţe murdare, cu un sacou negru şi ros ce-i atârna pe umeri fâlfâind.

Călătorul se opri şi zâmbi ca un nebun; mâinile îi tremurau; şi le strânse la piept. Se gândi că fugise pe străzi, strigând şi făcând mii de prostii. Da, îşi pierduse judecata şi făcuse toate aceste lucruri crezând că-i unicul supravieţuitor dintr-o catastrofă nemaipomenită. Totul era produsul imaginaţiei sale, poate trăise singur prea mult timp... Exista un om, care părea un vagabond, totuşi exista, în sfârşit, un om; şi cu siguranţă vor apărea şi alţii, şi în curând oraşul va fi ca de obicei. Aşa cum trebuia să fie, cum nu încetase niciodată să fie în realitate.

Voia să fugă spre acel necunoscut şi să-l îmbrăţişeze, dar de ce să mai facă prostii.

Aprinse o ţigară şi-şi netezi părul. Observă că ieşise pe stradă cu pantalonii de pijama.

Zdrenţărosul se apropia. Călătorul înaintă şi-l privi din faţă, îi căută ochii şi-i zâmbi. Dar ochii celuilalt nu-l priveau,

aveau o expresie rătăcită. În acest moment, călătorul se uită la picioarele zdrenţărosului şi scoase un ţipăt. Picioarele lui erau ca nişte fâşii de ceaţă.

Zdrenţărosul trecu pe lângă el şi zdrenţele-i vaporoase se împrăştiară, dispărând în beznă. Deasupra clădirilor se auzi din nou acel şuierat prelung.

Fugi astupându-şi urechile. Maxilarul de jos îi tremura făcând să-i clănţăne dinţii în gură. La câteva sute de metri mai departe se opri, înăbuşindu-se din cauza efortului, gata să se prăbuşească de oboseală.

Căzu în dreptul coloanelor străzii Zulueta, dar caldarâmul rece îl învioră. Pe jos era murdar, dar nu văzu nici o furnică, nici cea mai neînsemnată şi minusculă dintre insecte. Se gândi că probabil nici microbi nu existau.

Îşi întinse picioarele şi braţele. Rămase aşa câteva minute, dar liniştea şi imobilitatea îl plictiseau. Se ridică ameţit şi trebui să se sprijine de perete. Pe el era scris ceva cu creta; citi: CHORI. Aceasta îi aminti de Havana locuită şi zgomotoasă... Atunci, examinând lucrurile din jur, îşi dădu seama de singurătatea sa. Simţi nevoia să strige şi să plângă, dar respiră adânc şi-şi înghiţi saliva.

Se îndreptă spre mijlocul străzii gândindu-se că ar bea ceva, o băutură tare. Trebuia să se îmbete şi să uite totul, sau să moară. Da, va căuta un bar, va intra şi nu va mai ieşi. Îşi aminti de harul lui Sloppy Joe, unde obişnuia să se ducă altădată. Era foarte aproape. Privi înainte şi văzu firma luminoasă.

Grăbi pasul.

Dintr-o dată fu cuprins de presimţiri. În bar era lumină şi... Oameni! Auzi clar în liniştea aceea oribilă murmurul conversaţiilor, zgomot de mese trântite, de pahare, de cupe

ciocnindu-se, şi de sticle desfundându-se...

Înaintă puţin, cu buzele palide şi gura uscată. Da, nu se înşelase, în bar erau oameni care vorbeau şi râdeau... Începu să fugă. Fluieratul, acum mai ascuţit, îi răni urechile, dar nu-l ascultă, căci voia să ajungă cât mai curând posibil să deschidă uşa, să simtă mirosul semenilor săi, să le audă conversaţiile, strigătele...

Intră împleticindu-se şi se opri brusc aproape de tejghea. Cei prezenţi se întoarseră încet, îl priviră cu ochii lor imenşi, ce aveau multiple faţete, şi-şi ciocniră antenele lungi, roşii şi vibrante.

Oaj, saturnianul, traversă repede tunelul By în maşina sa electrică, marca Uumly, şi se îndreptă ca un meteor spre tunelul Mn Ce, unde stătea Non, prietenul său.

Frână atât de violent, încât maşina sări, scârţâi, şi roţile din faţă se suiră pe rigolă.

Era foarte târziu, probabil patru sau cinci dimineaţa, dar Oaj simţea nevoia să citească cuiva ceea ce scrisese. Ar fi murit în noaptea asta, dacă n-ar fi citit.

Parcă maşina prost şi nici măcar nu avu grijă s-o închidă. Bătu cu putere în uşă; automatul răsună ca o simfonie de sunete metalice, şi, când uşa se deschise suficient ca să se poată strecura un trup subţire, Oaj intră.

Non, instalat comod în patul său foarte înalt, cu aer concentrat citea o carte care, după expresia feţei sale, îl distra teribil; în colţul gurii îi atârna pipa neagră cu petrol. Nu se miră de loc când îl văzu pe Oaj intrând la ora asta. Bănui că terminase una din povestirile sale fantastice, deoarece când se întâmpla asta, oriunde s-ar afla şi orice oră ar fi, prietenul lui venea imediat să i-o citească.

— Trebuie să asculţi asta, spuse Oaj fără nici o introducere, arătându-i o grămadă de pagini mototolite. Tocmai am terminat.

Non nu lăsă cartea pe care o citea, trase un fum de pipă şi privi paginile de parcă le-ar fi numărat.

— Toate astea...? Să mi le citeşti acum? Despre ce-i vorba? E o poveste?

— Este un fragment din cartea mea. Se numeşte „Cartea lui Juan".

Non se ridică puţin.

— Ce-i cu acest titlu atât de ciudat? Ce vrea să însemne Juan?

— Juan e numele unui pământean. Un nume inventat de mine.

— A... Dar bine Oaj... e târziu. Mâine trebuie să mă scol devreme.

Oaj privi paginile, apoi pe Non.

— Da, spuse, e târziu, dar... nu-i prea lung.

— O să adorm după primele pagini.

— Dar nu-ţi era somn. Citeai când am sosit.

Non se dezvinovăţi, stingându-şi pipa ce semăna cu o şopârlă strălucitoare şi încolăcită.

— Era o carte de aventuri, îi spuse. Tocmai voiam să mă culc. E foarte târziu şi trebuie să mă scol devreme.

Oaj respiră.

— Dar dacă nu-ţi citesc n-am să pot adormi!

Non se ghemui în pat. Ştia că în cele din urmă va trebui să-l asculte pe Oaj.

— Sunt multe pagini...? întrebă temător.

— Nu sunt multe. Sunt foarte puţine. Litera e mare şi... am lăsat margine. Îţi citesc într-un minut.

— Bine...

— Am venit în goană, vreau părerea ta.

Non surâse şi-i arătă un loc pe patul celălalt, pe care Oaj se aşeză imediat.

— Să aduc ceva de băut, spuse Non îndreptându-se spre bucătărie.

Se întoarse imediat cu nişte ceşti aromate şi fumegânde. Le lăsă pe marginea aurită a patului şi apăsă pe un buton. În casă se făcu lumină ca ziua; grilajul din tavan se deschise şi fumul de pipă se împrăştie în toată încăperea, purtat de o briză uşoară.

Oaj duse ceaşca fumegândă la gură şi o goli dintr-o

singură sorbitură, întinzându-se apoi foarte satisfăcut pe pat. Non se aşeză între nenumăratele sale perne şi-i spuse că poate să înceapă când vrea.

Oaj se uită în toate părţile, asigurându-se că atmosfera era potrivită pentru lectură. Despături foarte încet paginile şi-i spuse:

— „Cartea lui Juan" are următorul subiect. Acolo pe Pământ...

— De ce ai ales Pământul? Se presupune că acolo nu există viaţă. Soarele arde totul.

Oaj îl privi un moment pe Non şi deschise gura ca să spună ceva, dar o închise din nou oftând. Apoi îi spuse:

— Am ales această planetă pentru că e cea mai puţin cercetată de scriitorii noştri... Dar, în sfârşit, mai bine să-ţi citesc povestirea aşa cum am scris-o şi care începe astfel:

cartea lui juan

Juan, pământeanul, traversă repede strada Línea în Ford-ul său hodorogit şi când ajunse la numărul 17, frână atât de violent încât maşina scârţâi, patină, iar roţile din faţă se suiră pe trotuar, în faţa casei lui Pedro, prietenul său.

Era foarte târziu, poate patru sau cinci dimineaţa, dar Juan simţea nevoia să citească cuiva ceea ce scrisese. Ar fi murit cu siguranţă în noaptea asta, dacă n-ar fi citit. Lăsă maşina şi nici măcar nu se gândi s-o închidă. Bătu tare în uşă şi Pedro îi deschise imediat; somnul cel mai profund i se citea pe faţă.

— Trebuie să asculţi asta, îi spuse Juan fără introducere. Tocmai am terminat-o.

Şi-i întinse o grămadă de pagini mototolite.

— Ce dracu e asta? întrebă celălalt, pe jumătate mort de somn, sprijinindu-se de marginea uşii şi făcând eforturi disperate ca să-şi ţină ochii deschişi.

— O carte despre saturnieni.

— Cum? Saturnism spui...?

— Nu.

— Ce?

— Fii atent. E o carte despre saturnieni. Cei de pe Saturn, a şasea planetă. O carte fantastică.

Ochii lui Pedro erau umflaţi şi verzui de atâta somn.

— Ce se întâmplă cu Saturn?

— Mă refer la saturnieni, cei care au venit pe Pământ.

— Şi? Ah, tot la asta te gândeşti... Dar se presupune că acolo nu există viaţă. Trebuie să fie o planetă acoperită de gheaţă. E o planetă plină de gaze.

— Ha! exclamă Juan cu o strălucire ciudată în ochi. Apoi lovi triumfător paginile cu dosul palmei. Aşa crede lumea, dar aici, în această carte, se află singurul adevăr. Am terminat de scris şi trebuie să asculţi. E ceva surprinzător... Cât de proastă e lumea! Niciodată nu i-a văzut cum arată cu adevărat...

Pedro, ajutându-se cu mâinile încercă să-şi menţină încă un minut ochii deschişi, dar i-a fost cu neputinţă; alunecă uşor de-a lungul uşii şi căzu jos grămadă.

Auzea vocile, strigătele de afară. Vânzătorii de ziare erau pretutindeni.

....

— Au sosit saturnienii!

— Ultimele ştiri! Sosesc.

— Ascultă ce spun. Oamenii de pe Saturn. Fotografii şi amănunte. Uite cum arată. Ultimele ştiri.

— Ce se întâmplă?

— Au sosit indivizii din cer.

— Priviţi sus!

— Da, sunt marţienii.

— Nu! Sunt saturnieni! Vin!

— Ascultă, linişteşte-te. E vorba de o isterie colectivă. Aceşti oameni nu există. Vin pe naiba!

— Unde? Servieta mea... mi-au furat-o! Prindeţi-i!

— Ce zgomot se aude? Bubuituri de tun?

— A început războiul. Să se salveze cine poate!

— Mamă!

— Ajutoooor!

— Nu împinge. Neruşinatule!

— Scuzaţi-mă, doamnă. Marţienii!

— Ce-i cu bărbatul ăsta care fuge dezbrăcat pe stradă?

— E un saturnian!

— Nu, e un individ căruia i-a apărut în baie un saturnian.

— Atunci... e sigur?

— Ce vă închipuiţi. Sunt peste tot. Nu i-aţi văzut? Sunt enormi. Ca nişte mături foarte mari...

— Aveţi grijă, vin!

— Unde, unde?

Cum erau saturnienii?

Erau verzi sau mai curând negri; poate roşii, gri, galbeni, sau poate albi.

Metalici.

Ca o ţeavă de apă. O ţeavă de piatră, de cauciuc. Suavi, catifelaţi. Aspri ca şmirghelul. Zbârciţi. Strălucitori.

Saturnienii. Saturnienii? Ceva scârbos. O pastă respingătoare.

Cristalini. Lichizi. Făcuţi doar din gaze. Amari, acri, dulci, acri-dulci, insipizi.

Transparenţi. Incolori, incolori.

Urât mirositori!

Saturnienii? Înalţi, foarte înalţi. Extrem de înalţi, mai înalţi decât o casă.

Invizibili. Mărunţi, microscopici.

Cum sunt?

— Ciudaţi, foarte ciudaţi. Ovali, aşa... Tubulari. Seamănă cu nişte muşte. La dracu, nu ştiu cu ce seamănă!

— La fel ca şopârlele. Identici. Şopârle.

— Aţi văzut un rac? întocmai. Raci.

— Câini.

— Iguane.

— Cai. Da, sunt cai cu capete de hipopotam.

— Elefanţi albaştri!

— *Toties* [5].

— Peşti.

— Seamănă foarte mult cu omul, doar că... din capetele lor atârnă zece mii de tentacule gelatinoase.

„Stare de alarmă. A izbucnit un mare val de furturi şi crime. Oamenii aruncă înnebuniţi banii pe străzi. Cabaretele sunt lipsite de antren. Tinerii practică libertinajul sexual. Bande organizate de hoţi au început să jefuiască."

„Ultimele ştiri! Saturnienii incendiază şi jefuiesc oraşele din drumul lor. Sunt milioane şi milioane. Nu există forţă care să-i oprească. Războiul lumilor!"

— Ascultă, prietene, cum arată saturnienii?

— Nu i-aţi văzut?

— Nu. Înnebunesc dacă-i văd.

— Vă asigur că atunci când o să-i vedeţi, o să înnebuniţi cu adevărat. Sunt oribili!

— Dar cum arată?

— Mari!

— Da, înţeleg, dar... Cum arată? Cu ce dracu seamănă?

— Nu seamănă cu nimic cunoscut.

— I-aţi văzut de aproape?

— Cum dracu să nu-i văd de aproape! Vezi braţul ăsta ars în întregime? Din cauza lor... Sunt ca un foc!

— E adevărat că par nişte insecte?

— Aşa spune lumea. Mie mi se par girafe.

— Girafe? Dumnezeule, trebuie să-i văd. Unde sunt?

— În toate părţile. Oriunde.

— Nu-l ascultaţi pe individul ăsta. Eu i-am văzut.

---

5 Păsări mici negre, asemănătoare cu vrăbiile, ce trăiesc în America Latină (span.)

— Da? Şi cum arată?

— Sunt ca nişte muşte enorme. Priviţi unul acolo.

— Unde, unde?

„Ultimele ştiri. S-au înregistrat mai multe cazuri de saturnieni intoxicaţi. Se crede că se datorează fumului de ţigară, foarte toxic pentru aceste creaturi; dar până acum nu s-a putut determina cauza. Vom continua să informăm."

„...Da, dragi telespectatori, bomba atomică este ineficace împotriva lor, dar acest prieten pe care dumneavoastră îl purtaţi mereu în buzunarul cămăşii, această inofensivă ţigară pe care dumneavoastră o scoateţi, o aprindeţi şi vă face plăcere, omoară instantaneu pe saturnieni. Fumaţi ţigările Partagás Superfine, cu filtru de calitate şi gust de laur, ţigările care îi omoară pe saturnieni. Nu uitaţi, doar Partagás. Ţigara tinerilor, a celor vioi..."

CĂTRE POPULAŢIE. EXISTĂ PRIMEJDIA CA SATURNIENII SĂ SE TRANSFORME ÎN OAMENI! PERICOL. ORICINE POATE FI ACUM UNUL DIN EI.

— Ultimele ştiri, ultimele ştiri. Saturnienii se transformă în oameni.

— Cum se ascund ăştia!

— Ultimele ştiri, ultimele ştiri.

O SUTĂ DE MII DE OAMENI ARESTAŢI CA SUSPECŢI. S-AR PUTEA SA FIE SATURNIENI. SE FAC CERCETĂRI.

— Pst! ascultă, cum arată saturnienii?

— Nişte indivizi oribili.

— Dar cum arată? Unde pot să-i văd?

— De ce vreţi să ştiţi cum arată? Nu vă ajunge ce spune lumea? Hm… Sunteţi cam ciudat!

„Ştirile pe scurt. Patru sute de persoane intoxicate pentru că au fumat prea mult crezând că astfel îi vor omorî pe saturnieni. S-a descoperit complotul. Arestarea conducătorilor firmei; se presupune că sunt saturnieni. Un vas comercial scufundat în apele Oceanului Pacific de o forţă misterioasă. O fetiţă de patru ani înecată de saturnieni în râul Almendares. Mai multe oraşe europene rase de pe suprafaţa pământului de o imensă bombă de pe Saturn. Vom continua să infor..."

„Atenţiune... Atenţiune! Vin alţi saturnieni. Sfârşitul lumii! Nu există nici un loc sigur. Moartea cea mai înspăimântătoare ne pândeşte la colţul străzii, în paharul cu apă pe care îl bem, în cartea pe care o citim, în patul în care ne culcăm, în aerul pe care îl respirăm... Planeta noastră e pe punctul de a fi distrusă complet!..."

„Ultimul reportaj! Sunt patru sute milioane de morţi..."

— Aici se află saturnienii, cum spuneam în cartea mea… Nu întocmai cum spuneam în cartea mea, dar… aici se află!

Străzile erau bulevarde printre dărâmături. Băcăniile închise, vitrinele sparte, alimentele furate, uşile metalice forţate.

Gândaci şi insecte mai mici mişunau peste tot. Pretutindeni gropi de bombe, tancuri răsturnate, clădiri în flăcări, morţi…

Supravieţuitorii, în zdrenţe, murdari, hoinăreau pe străzi cu mâinile goale şi cu o expresie ştearsă întipărită pe chipuri. Nici măcar nu plângeau. Nu aveau de ce să plângă.

Nu exista nimic! Doar fum şi şobolani, mulţi şobolani.

Şi unde sunt saturnienii? Ce s-a întâmplat cu ei?

Juan, pământeanul, umbla pe străzi; era unul dintre supravieţuitori. O fantomă, o umbră murdară şi ştearsă, cu pantalonii rupţi în fund, desculţ şi plin de păduchi în cap. Nebun, flămând.

Şi saturnienii unde sunt?

Scoase nişte pagini arse din buzunarul de la spate al pantalonilor săi prăfuiţi. Cartea mea. Cartea despre saturnieni. Gângăniile îi umblau pe tot trupul. Zări un om în depărtare: o fantomă ca şi el, pe jumătate dezbrăcat, smulgând şobolanilor o bucată de pâine. Un om murdar şi jerpelit; foarte departe, printre dărâmături, fiare răsucite, geamuri sparte, lemne arse...

La naiba! unde sunt saturnienii? Unde?

Pedro se târa pe străzi şi văzu ceva asemănător cu o siluetă omenească, o lighioană mai mare decât celelalte lighioane; acolo, departe, răsturnat peste o ladă. Acolo e unul dintre ai noştri... Da, e un om. Dar cred că nu se află acolo. Sunt sigur, şi totul e distrus şi ars. Şi saturnienii... Unde sunt saturnienii? Saturnienii au plecat, ne-au omorât şi au plecat.

Grămezi de morţi; morţi fără urme de sânge, morţi împietriţi. Trebuia să păşească uşor peste ei, cu multă grijă, ca să nu le strivească feţele. Iarba creştea printre morţi. Oriunde era o grămadă de morţi, era şi o grămadă de iarbă. Iarbă neagră şi murdară, foarte înaltă.

Puţinii supravieţuitori cădeau şi mureau şi ei.

Juan se aşeză pe o ladă de bere plină de şobolani. Despături paginile arse. Căută o ţigară, dar nu găsi; nici chibrite n-avea. Se uită la hârtiile pline de cenuşă, cu

marginile roase de şobolani şi găurite de gândaci, desfăcându-se între mâinile sale soioase... Totul era neclar; nu existau litere. Doar câteva... Îl văzu pe omul care înainte era departe şi care acum era aproape, târându-se peste dărâmături şi ruine pline de noroi. Era cineva, era Pedro, prietenul său: un supravieţuitor pe punctul de a muri.

Cu greu ridică capul ca să-l întrebe:

— Ai văzut vreun saturnian pe aici?

Celălalt se învârtea printre pietrele arse.

— Sunt oameni morţi.

— Şi saturnienii unde sunt?

Pedro privi în jur ca un prost.

— Nu ştiu... Au plecat.

Ajunse până la el. Juan îi făcu loc pe lada cu bere, şi Pedro se aşeză alături.

— Suntem singuri... zise Juan.

— Da, spuse celălalt. Ce citeşti?

Juan îi răspunse că era cartea lui. Cartea despre saturnieni.

— Niciodată n-am putut s-o citesc, se plânse Pedro. Mi-ar fi plăcut s-o citesc. De ce nu mi-o citeşti acum?

— Acum nu mai are sens. Totul a trecut.

Pedro privi paginile. Erau nişte hârtii albe.

— Uite, spuse Juan, arătând spre cer, acolo sus. Se întorc saturnienii...

— Unde?

— Acolo.

— Unde?

— Uită-te bine. Nu vezi? Ăia.

— Nu văd decât nori...

Juan lăsă capul în jos şi-şi trecu mâna murdară peste

hârtii.

— Saturnienii sunt nori. Saturnienii pot fi orice lucru. Şi eu pot fi un saturnian. Cine ştie. Cartea mea nu vorbea despre asta. În cartea mea totul era altfel. Dar acum nu mai are importanţă; totul a trecut. Nu cum povesteam eu, dar a trecut...

....

Aerul cald începu să se răcească. O briză răcoroasă aducea miros de curăţenie, de ordine, de îmbrăcăminte nouă, de trupuri proaspăt spălate.

Pedro simţi că i se limpezeşte mintea şi îl întrebă:

— Şi ce se spunea în cartea ta?

— Chiar acum am terminat să ţi-o citesc! îi răspunse

Juan fără să-i înţeleagă întrebarea şi încruntându-şi sprâncenele.

Soarele, un frumos soare de aprilie, pătrundea prin geam mângâindu-i lui Pedro picioarele, picioarele reci, băgate în papuci de casă moi.

— Şi saturnienii unde sunt? întrebă sărind din fotoliul plin de perne.

— Ce vrei să spui cu asta?

Pedro era uimit.

— Dumnezeule! exclamă. Războiul!

— Ce război? întrebă Juan. Despre ce vorbeşti?

— Războiul lumilor!

— Războiul lumilor?

— Da, spuse Pedro. Ce s-a întâmplat? Eram pe o stradă printre dărâmături. Totul era ruine! Noi eram singurii supravieţuitori. Toţi oamenii muriseră. Toţi erau arşi, maceraţi... Tu îmi vorbeai de cartea ta, îţi aminteşti? Saturnienii au ras planeta noastră de pe suprafaţa

pământului.

Juan se ridică în picioare dintr-o săritură.

— Ce-i nebunia asta? ţipă. Saturnienii sunt fiinţe superioare! Cum or să distrugă ei o planetă? Dacă îţi citesc toată cartea... Îţi vorbeam despre superioritatea saturnienilor. Tu mă ascultai... Despre ce război vorbeşti?

— A fost război. Au sosit saturnienii şi a fost război. Un război înspăimântător! Au ars totul, au distrus totul... şi au plecat. Supravieţuitorii mureau pe străzi, cădeau ca muştele. Erau flămânzi, nebuni. Erau mulţi şobolani... Mai curând amândoi eram nebuni.

— Eu îţi citeam cartea mea... Saturnienii au sosit pe Pământ şi au încercat să ne ajute. Şi-au pus ştiinţa în slujba noastră... Au încercat să facă asta. Ştiau că e momentul potrivit, că aveam nevoie...

Pedro ţinea ochii foarte deschişi, vorbea automat:

— Au ras totul...

— Nu! Ascultă-mă.

— Omorau copii, femei, bătrâni... Omorau şi omorau. Ştiau să omoare. Erau nişte monştri oribili, respingători, cruzi, cinici...

Juan lovi cu piciorul în podea.

— Nu, nu! Oamenii îi considerau monştri, dar erau fiinţe superioare, pe care noi am fost incapabili să-i înţelegem. De aceea au renunţat să vină. Au plecat.

Poate nu se mai întorc niciodată... Poate...

— Da, spunea Pedro, au plecat; ne-au omorât şi au plecat. Ne-au omorât din simpla plăcere de a omorî.

— Veneau să ne scoată din ignoranţă. Veneau să ne înveţe multe lucruri, lucruri minunate. Noi i-am omorât. Aşa se termină cartea mea.

— Cartea ta? Ce carte? N-am văzut decât nişte pagini albe. Totul era ruine, aerul mirosea urât...

Juan încercă să-l privească pe prietenul său, dar nu putu; nu putea să-l vadă.

— E târziu, îi spuse. Trebuie să te duci la slujbă. Pedro se uită la ceas, şi atunci chipul lui deveni ca de metal.

— Da, spuse, trebuie să mă duc. Astăzi n-am să mă duc... dar e slujba mea, pâinea mea... Să mor dacă am poftă să mă duc!

Juan privea cerul prin geam; o licărire de bucurie îi făcu ochii să pară mai mari. Se întoarse spre Pedro şi-i spuse:

— Află că saturnienii lucrează toată ziua. Tot timpul lucrează.

— Dumnezeule, ce îngrozitor! Toată ziua la slujbă?

— Nu, saturnienii nu se duc niciodată la slujbă. Şi totuşi nu există fiinţe mai harnice ca ei... Tu nu înţelegi. Nu poţi înţelege!

— Trebuie să mă duc la slujbă. E foarte târziu. Dacă nu sunt punctual, şeful îmi dă un picior şi mă azvârle afară... La naiba, e opt! Şi nu m-am ras încă...

Juan se îndreptă spre uşă.

— Mă duc să dau o raită prin oraş, spuse. Poate întâlnesc vreun saturnian şi-i citesc cartea; el o s-o înţeleagă...

Plecă să se plimbe prin oraş.

Începură să se audă zgomotele dimineţii, zgomotele unei noi zile. Toată lumea alerga spre slujbă, chipurile oamenilor erau aspre şi neprietenoase. Plecau dimineaţa şi se întorceau la şase, şi nu se mai gândeau la lucru; nu voiau să se gândească, deoarece nu le plăcea munca, în fiecare moment încercau s-o uite. Munceau doar ca să

câştige bani; nu ca saturnienii, se gândi Juan, înghesuindu-se în mulţime.

În staţia omnibuzului erau multe persoane, şi copii cu ghiozdane se duceau la şcoală, dar urau şcoala, tot aşa cum părinţii lor urau slujba. Studiau scârbiţi, ca să lucreze apoi scârbiţi într-un birou.

Ce părere vor avea saturnienii despre noi? se întrebă Juan. Ce vor gândi despre toate astea? Oare totul trebuie să fie într-adevăr aşa? Vom progresa? E sigur că vom progresa? Trebuie să cred, am nevoie să cred. Simt nevoia să cred că şi ei au fost odată ca noi şi acum nu mai sunt...

Toată lumea era atentă la sosirea omnibuzului, aşteptând eu muşchii întinşi ca pielea pe o tobă.

Puţin mai departe de ceilalţi, aşezat pe bordura trotuarului, văzu un bărbat. Un bărbat tânăr, dar foarte bătrân, slab, debil, chel, aproape mort, cufundat în el însuşi. Se apropie de el şi, ezitând, se aşeză alături. Îşi scoase paginile. Bărbatul avea privirea pierdută, sau moartă, uitându-se la un bolovan de pe caldarâm; părea orb.

— Prietene, n-ai văzut un saturnian pe aici? Au venit, ştii? De mii de ani vin... Nu i-ai văzut?

Bărbatul căscă şi i se văzură dinţii putrezi. Un dinte de argint străluci în lumina soarelui.

— Aştepţi autobuzul, prietene? continuă Juan. Uite, am o carte... O carte despre saturnieni. O carte fantastică, dar care nu e atât de fantastică...

Despăturea paginile roase, aşezat alături de el pe o ladă de bere plină de şobolani, pe trotuar, printre dărâmături. Acum nu mai erau interesante, totuşi voia să le citească. Citea:

„Capitolul unu. Primul om care îi văzu era un vagabond cu sacou negru ce se plimba pe străzi..."

Autobuzul sosi şi se opri, scoţând fum şi lăsând urme de ulei pe caldarâm.

„Au sosit într-o seară şi le-au arătat oamenilor lucruri de necrezut. Pentru ei ştiinţa saturnienilor era o adevărată magie..." Lumea alerga spre omnibuz izbindu-se. „Saturnienii..." citea Juan.

Bărbatul, ca o umbră de om, tremură; ochii lui căpătară viaţă, deveniră agresivi, pătrunzători. Sări în sus, fugi ca un iepure, mai repede ca un iepure, se năpusti asupra uşii, îmbrânci pe toţi, zgârie, împinse, lovi... şi se aşeză. Apoi se cufundă din nou în el şi redeveni chel şi slab.

Omnibuzul plecă imediat, cu copii, valize, bătrâni şi femei atârnate de uşi.

Gazele din ţevile de eşapament îl învăluiră pe Juan, în timp ce-şi rupea paginile încet, foarte încet, în bucăţele extrem de mici.

Pedro se ducea la slujbă fugind printre dărâmături; foarte departe se zărea, asemeni unei fantome, o umbră murdară şi nedesluşită cu pantalonii rupţi în fund.

Non se trezi speriat şi-şi scutură claia de păr din cap.

— Unde sunt pământenii? întrebă.

Oaj era dezamăgit, deoarece prietenul său dormise în timpul lecturii.

— Pământenii nu există, răspunse cu amărăciune.

Non privea în toate părţile.

— A fost război! exclamă. Au venit pământenii şi a fost război. Un război înspăimântător. Au ars totul şi au plecat... Eram unicii supravieţuitori!

Oaj se uită la Non şi nu-l recunoscu.

Repetă:

— Pământenii nu există. Eu i-am inventat.

— Totul era numai ruine, spuse Non. Pământenii au distrus totul.

Oaj pipăi paginile sale.

— Poate suntem ca aceşti pământeni... şi ei sunt aşa cum mi-am imaginat că vom fi noi peste mulţi ani, cine ştie când.

Non era uimit.

— Înseamnă că... am visat?

— Da, ai visat.

În noaptea aceea, Oaj se urcă pe suprafaţa planetei şi căută pe cer acel punct aurit care era Pământul.

Rămase o clipă privindu-l.

— Da, îşi spuse Oaj, poate că ei sunt fiinţe superioare. Cine ştie!

Minusculul punct aurit se pierdea pe linia orizontului, în imensitatea unui cer multicolor, străbătut de inelul lat al planetei Saturn, a doua ca dimensiune şi a şasea ca distanţă până la Soare.

pământenii

Trei nave au părăsit Pământul îndreptându-se spre planeta Saturn. Au plecat cincisprezece bărbaţi şi opt femei. Bărbaţii se numeau: Jorge, Matías, Alfredo, Mario, Pedro, José, Armando, Andrés, Alfonso, Alberto, Francisco, Manuel, Enrique, Eduardo şi Juan; femeile se numeau: Helena, Maria, Lidia, Ana, Lena, Mirta, Laura şi Teresa. Erau biologi, astrofizicieni, astrobotanişti, chimişti, matematicieni, medici, ingineri etc. etc.

Jose, Matías şi Juan conduceau navele.

Duceau toate cele necesare pentru a construi o bază de observaţie pe satelitul Titan.

Şi într-o zi de august navele au ajuns.

CUPRINS :

visul lui ijly şi al lui juan......5
saturnienii......13
bacardi cosmic......14
ziaristul......16
I......16
II......16
III......16
discul zburător......25
omul care îi adora pe saturnieni *(fabulă chinezească)*......27
robotul......28
un mort neobişnuit......29
moartea omului de ştiinţă......36
dragostea lui yarnoo......39
I......39
II......39
III......41
IV......42
V......43
VI......44
VII......44
VIII......44
IX......45
X......45
XI......46
XII......47
XIII......47
nebunul zdrenţăros......49
îngerul copilului......62
cele o mie de nopţi......69
întâlnire......71
omul de ştiinţă diabolic......74
wolfgang amadeo mozart......76
saturnienii de pe lună......78
călătorul......92
cartea lui juan......101

pământenii...115

Redactor: Victor Zednic
Tehnoredactor: Mariana Puşcaşu
Apărut 1969.
C. Z. pentru bibliotecile mici 8R-86.
Tiparul executat la întreprinderea poligrafică
„13 Decembrie 1918",
str. Grigore Alexandrescu nr. 89-97,
Bucureşti
Republica Socialistă România

Literatura științifico-fantastică cubaneză se află în plină dezvoltare, depășind cu mult realizările din celelalte țări ale Americii Latine. Printre cei care publică cărți de acest gen se află scriitori de o valoare unanim recunoscută, ca poetul Oscar Hustado, dar și o pleiadă de tineri talentați, printre care și Miguel Collazo autorul cărții de față. Născut la Havana, în 28 octombrie 1936, Miguel Collazo a urmat cursurile Școlii de bele arte San Alejandro. A participat la diverse expoziții colective, iar în 1956, expune pentru prima dată singur la Galeria Lex. După ce încearcă fără succes diverse ocupații, participarea la seminarul de dramaturgie al Teatrului național avea să determine o cotitură în viața sa. El scrie o serie de piese de teatru, dintre care «Căsătoria» este menționată la Concursul național din 1963. După doi ani începe să scrie «Cartea fantastică a lui Oaj» al cărei succes îl impune în rîndul scriitorilor acestui gen.

